Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети,
Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ★ 20 февраль 1969 йил, пайшанба ★ № 43 (14.206). ◆ Баҳоси 2 тийин.

ЧОРВАДОРЛАР ЗАФАРИ

Тўрткўл районидаги Ильич номли колхоз чорвадорлари улуғ доҳий В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига мусобақалашиб, дастлабки ғалабани қўлга киритдилар. Гўшт тайёрлаш биринчи квартал плани ошириб бажарилди. Давлатга пландаги 140 центнер ўрнига 158 центнердан ортиқ семиз гўшт сотилди.

Шунингдек, райондаги Ленин номли колхоз чорвадорлари ҳам давлатга 70 центнер гўшт сотиб, квартал планини ошириб адо этдилар.

М. МАШАРИПОВ.

Пойтахтимиздаги экскаватор заводи аҳил коллективи ленинча меҳнат вахтасида туриб ишлаб, яхши кўрсаткичларни қўлга киритмоқда. Завод меҳнаткашлари ўртасида авж олган социалистик мусобақада механика цехининг токари Анвар Афзалов пешқадамлар сафидан ўрин олиб келмоқда. Бу ишчи смена топшириғини муттасил 150 процент бажариб келаётир. Суратда: Анвар Афзалов.

И. Глауберзон фотоси.

ЛЕНИНЧА МЕҲНАТ ВАХТАСИДА

ЗАФАРЛИ ОДИМЛАР

ИККИНЧИ КВАРТАЛ ҲИСОБИГА

Ленинча меҳнат вахтасида туриб ишлаётган Қарши районидаги «Коммунизм» колхозининг азамат чорвадорлари сут тайёрлаш биринчи квартал планини ошириб бажардилар. Давлатга 400 центнер ўрнига 460 центнер серқаймоқ сут етказиб берилди. Хўжалик чорвадорлари ҳозир иккинчи квартал ҳисобига сут топширишни қизғин давом эттираётирлар.

Ж. ЮСУПОВ.

ЯРИМ ЙИЛЛИК ПЛАН БАЖАРИЛДИ

Янгийўл районидаги Назарали Ниёзов номли колхознинг бўрдоқибоқарлари давлатга 22,5 тонна семиз гўшт сотиб, ярим йиллик планини ошириб бажардилар.

Ҳ. ТОШМАТОВ.

ЭНЕРГЕТИКЛАР МАРРАСИ

18 февралда Тошкентда Ўзбекистон ССР Энергетика ва электрлаштириш министрлиги корхоналари коллективлари партия-хўжалик активининг йиғилиши бўлди. Бу йиғилишда республика энергетикларининг 1968 йилда қилган ишлари якунлари ва В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш учун ўтказилаётган мусобақадаги вазифалари муҳокама қилинди.

Министр А. Ҳ. Ҳамидовнинг докладида ва музокараларда сўзга чиққан ўртоқларнинг нутқларида таъкидлаб ўтилганидек, республика энергетиклари беш йилликнинг учинчи йилида муҳим муваффақиятларни қўлга киритдилар. Тошкент, Навоий ва Тахиатош ГРЭСларида янги қувватлар ишга туширилди, 583 километр узунликда юқори вольтли электр линиялари ўтказилди, 14 ярим миллиард киловатт соатга яқин, яъни планда кўрсатилганидан кўпроқ электр энергияси ишлаб чиқарилди. Иссиқлик энергияси ишлаб чиқариш ҳам кўпайди.

Қишлоқларни электрлаштириш ишига анча катта ҳисса қўшилди. Шу мақсадда 6347 километр узунликдаги шохобчалар ишга туширилди. Колхозчилар ва совхоз ишчиларининг салкам 108 минг хонадони электр қуввати олди, 1348 электр двигатели ишга туширилди.

Шу билан бирга, резервларнинг ҳаммасидан тўлиқ фойдаланилмаётганлиги ҳам кўрсатиб ўтилди. Юқори вольтли линиялар ўтказиш плани бажарилмади. Бир қатор станцияларда технология интизомининг бузилишига йўл қўйилди.

Энергетикларнинг 1969 йил учун олган мажбуриятлари маъқулланди. Электр энергияси ишлаб чиқариш 16 миллиард киловатт соатдан ортади. Бунга мавжуд қувватлардан яхши фойдаланиш ва янги қувватларни ишга тушириш йўли билан эришилади. Техника-иқтисодий кўрсаткичлар яхшиланади. Газ ва кўмир сарфлашни қисқартириш йўли билан уч минг тонна ёқилғини тежашга қарор қилинди. Рационализаторлар ўз таклифлари билан ярим миллион сўм маблағнинг тежалишини таъминлаймиз, деб ваъда берадилар. Яна йигирма районни ёппасига электрлаштириш тугалланади, 140 минг уй электр энергияси олади, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши қўшимча равишда 2500 электр моторига эга бўлади.

Ўзбекистон энергетиклари В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллиги шарафига Белоруссия ва Ленинград энергетикларини социалистик мусобақага чақирдилар. Ўзбекистон энергетиклари билан Белоруссия ва Ленинград энергетиклари ўртасидаги ҳамкорлик традиция бўлиб қолди. (ЎзТАГ).

Самарқанд пойафзал фабрикасининг жонкуяр ишчиси Хосият Ғаниева доҳий В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига муносиб меҳнат туҳфаси ҳозирлаш учун фидокорона меҳнат қиляпти. Бу меҳнатсевар аёл смена нормаларини ҳамиша ортиғи билан уддалаб, сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш учун ҳаракат қилади. Суратда: Хосият Ғаниевани меҳнат вахтасида кўриб турибсиз.

Ҳ. Ғаниев фотоси, (ЎзТАГ фотохроникаси).

СЕРҒАЙРАТ ПАРМАЛОВЧИЛАР

Улуғ доҳий В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига оширилган мажбуриятлар олиб ишлаётган Самарқанддаги «Ингичка» кон бошқармаси коллективининг 4-шахта азаматлари қувончли ютуқларга эришмоқдалар. Смена мастери Акбар Симбоев коллективнинг ишлари ҳақида гапириб берди. У пармаловчи Сервер Ажибекиров, Нозим Исмоилов, Холбек Саимов ва бошқа ўртоқлар ҳар сменада планга қўшимча 30-40 процентдан иш бажараётганликларини таъкидлади.

Шундай илғорлар кўпайиб бораётганлиги натижасида участка коллективи 1,5 ойлик планни муваффақиятли бажарди. Улар яқин кунлар ичида икки ойлик планни ҳам бажариш тадбирларини кўрмоқдалар.

Х. САМАДОВ.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

М. М. БОБОЖОНОВГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ВРАЧ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Республиканинг соғлиқни сақлаш органларида узоқ йил ва самарали ишлаганлиги ҳамда медицина кадрлари тайёрлашдаги хизматлари учун Тошкент врачлар малакасини ошириш институтидаги граждан мудофааси медицина хизмати курсларининг мудири Муборак Муҳаммаджонович Бобожоновга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган врач» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Е. НАСРИДДИНОВА.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Р. САХИБОЕВ.

Тошкент шаҳри.
1969 йил 19 февраль.

МАТОНАТ

Бир неча кундирки, осмон эринмай қор элайди. Ҳамма ерга оппоқ чойшаб ёпилган. Учтепа яйловида уч киши айланиб юрибди.

— Бу ёқдан Донишни, у томондан Тўрақул, Ражаббой, Евбосарни олтинчи фермага тўпласак, — деди совхоз директори Исҳоқ Холиқов.

— Хўш, кейин нима қиламиз, — деди зоотехник Набиев.

— Улар нима қилиш кераклигини айтиб беради. Биз ҳам ўз фикримизни ўртага қўямиз.

— Бу гап маъқул.

Кекса, тажрибали чўпон, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Тўрақул Эрмакчаев, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган чорвадор Дониш Жонузоқов, Евбосар Султонов, Ражаббой Раҳимовларга радиограмма берилди. Бу ерга Қизилқум яйловларининг миридан-сиригача биладиган чўпонлар, зоотехник, ветврачлар, фермаларнинг мудирлари ҳам таклиф қилинди.

— Вазият ғоят мураккаб, — деди Исҳоқ Холиқов йиғилганларга, — ҳамма отар, фермаларга борадиган транспорт йўлларини қор босиб қолди. Бунинг устига 70 минг бошдан ортиқ қўй-қўзилар ем-хашак, концентрат озуқаларга муҳтож бўлиб ётибди. Қаттиқ совуқ қўйларга, айниқса ориқ қўйларга хавфли.

Тўпланганлар барча имкониятларни ишга солиб, қўйларни асраб-авайлашга қаратилган таклиф-мулоҳазаларини ўртага ташладилар. Отарларга коммунист, комсомоллардан иборат зарбдор бригадалар юборилди. «Ғиждувон» совхози партия ташкилоти маъмуриятининг илтимосига кўра Ғиждувон район партия комитети ем-хашак, аралаш озуқа ва бошқа зарур варсалар ортилган махсус автоколонна ташкил этиб, яйлов баҳодирлари ҳузурига юборди.

Учтепа томон йўлга чиққан Равил Раҳматов, Едгор Искандаров каби қирқ шофёр мураккаб об-ҳаво шароитида катта мардлик кўрсатишди ва манзилга ўз вақтида етиб боришди. Ҳозир Қизилқум яйловлари мардлар майдони, қаҳрамонлар масканига айланган.

Яйловга келтирилган барча озуқалар отарларга ўз вақтида тақсимлаб бериб турилди. «ДКУ» машиналари тўла қувват билан ишлатилди. Совхознинг азамат чорвадорлари кунни тунга улаб меҳнат қилдилар. Кучли чўл шамоли, қақшатқич совуқ, қор бўронлар инсон иродасини букулмади. Қўй-қўзилар эсон-омон сақлаб қолинди.

Худди шундай уюшқоқлик, жасорат намунасини Бухоро областининг барча қоракўлчилик хўжаликларида кўриш мумкин. Томди районидаги «Оёққудуқ», «Янги чорва», «Томди» совхозларининг чорвадорлари ҳам табиат офатига матонатларини қарши қўйдилар.

Аммо табиат тобора ўчакишаверди. Қор тинмай ёғаверди. Совуқ яна ҳам кучайди. «Ғиждувон» совхозининг кўп сонли чўпон-чўлиқлари ҳамма қўй-қўзилари билан қалин қор асирлигида қолишди. Область партия комитетига фақат «Ғиждувон» совхозининг директори Исҳоқ Холиқовдангина эмас, балки «Оёққудуқ» совхозининг директори Оқберди Исоев, «Конимех» совхозининг директори, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Шафақ Куземоевдан, «Шофиркон», «Томди», «Коммунизм», «Кўкча» совхозларининг раҳбарларидан ҳам ёрдам сўраб ёзилган радиограммалар келди.

Область партия комитети ўзининг махсус бюро йиғилишида табиат офатига қарши кураш масаласини кенг муҳокама қилиб, зарур тадбирларни белгилади. Маълум бўлишича, яйловлардаги қўраларга, отар ва фермаларга «ГАЗ-69» ва бошқа хил машиналарнинг бориши амри-маҳол эди. Қийинчиликларни енгишда Бухоро чорвадорларига ёрдам кўрсатиш учун Навоий, Зарафшон, Газли, Бухоро шаҳарларининг транспортчилари ва қурувчилари ҳам ёрдамга шошилишди. Ўрта Осиё темир йўли Когон бўлимининг ишчи ва хизматчилари Тошкент, Олмаота, Москва, Красноводск, РСФСР, Украина ва бошқа қардош республикаларнинг шаҳарларидан қизилқумлик яйлов баҳодирлари ихтиёрига юборилаётган ем-хашак ва концентрат озуқаларини ўз вақтида тушириб ола бошлади.

Бепоён саҳро сийнасида тиним билмай, уйқусини тарк этиб оёқда турган, қўй-қўзиларни совуқдан сақлаш йўлида жонбозлик кўрсатаётган минг-минглаб чўпонларнинг номлари тилларда достон бўлмоқда. Улар орасида Конимех районидаги «Коммунизм» совхозидан Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ўролбой Мамбетов, Томди районидаги «Томди» совхозидан Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Қалабой Абдураҳмонов, шу райондаги «Коммунизм» колхозидан Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Идрис Давлатов, Шофиркон районидаги «Шофиркон» совхозининг азамат чўпонлари Калон Хўжаев, Иди Жумаев, Қурбон Отажонов, Йўлдош Аҳмедов сингари марди-майдонлар бор. Улар чорвачиликда энг оғир давр бўлган, бу йилги қишловни бехатар ўтказишда ҳаммага ибрат бўлмоқдалар. Ҳозир областда 300 дан ортиқ «ДКУ» агрегати ва бошқа хил механизмлар тўла қувват билан ишлатилмоқда.

Юз берган ғоят мураккаб вазиятни ҳисобга олиб, область партия комитети ва область ижроия комитети чўпонларга, фермаларнинг ходимларига, колхоз ва совхозларнинг механизаторларига, мутахассисларига, раҳбарларига, транспорт, савдо, медицина муассасалари, халқ маорифи органлари ходимларига, областнинг барча меҳнаткашларига қарата мурожаатнома қабул қилдилар.

Шу кунларда областнинг ҳамма меҳнаткашлари яйловларда мардонавор меҳнат қилаётган чўпон-чўлиқларга қишловни муваффақиятли ўтказишда қўлларидан келган барча ёрдамни беришга отланган. Бухоро, Ғиждувон пахта тозалаш заводлари, Ғиждувондаги 33-автобазадан Едгор Искандаров, Файзулла Саидов, Навоийдаги 24-автобаза шофёрлари Иван Бишиев, Шариф Сайфиев, Ромитандаги 27-автобазадан Мирзо Исҳоқов, Ахтам Камолов сингари серғайрат шофёрлар махсус зарбдор колонналарга уюшиб, Қизилқум яйловларидаги чўпонларга кўмаклашяптилар.

Бухоро чорвадорлари учун қиш катта синов бўлмоқда. Чорвадорлик касбини азалдан эъзозлаб, ардоқлаб келаётган марди-майдонлар қишловни муваффақиятли ўтказиб, бу йил давлатга 18,5 минг тонна гўшт, 29 минг тонна сут, кўплаб жун, қоракўл тери, тухум ва бошқа маҳсулотлар етказиб бериш ниятида меҳнат қилмоқдалар. Бу уларнинг доҳий В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига муносиб совғалари бўлади.

Ҳозирги кунда область партия, совет ташкилотлари чўпон-чўлиқлар, зооветеринария ходимлари билан ҳамкорликда ҳаракат қилиб, мавжуд салкам икки миллион бош қоракўл қўй, кўплаб қорамолларни қишдан соғлом ва бехатар олиб чиқиш мақсадида барча чора-тадбирларни амалга оширмоқдалар. Бу яхши ният Бухоро чорвадорларини янги зафарларга ундаяпти.

Б. МАҲМУДОВ, Т. НАЗИРОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбирлари.

ДЕПУТАТЛИККА НОМЗОДЛАР РЎЙХАТГА ОЛИНМОҚДА

Ўзбекистонда меҳнаткашлар коллективлари томонидан маҳаллий Советлар депутатлигига кўрсаталган номзодларни рўйхатга олиш давом этмоқда.

Тошкент шаҳрида Октябрь революцияси номли тепловоз-вагон ремонт заводининг слесари Тулумбой Хидиралиев шаҳар Совети депутатлигига номзод қилиб рўйхатга олинди.

Хоразм областида Саноат сайлов округининг округ комиссияси мажлисида Ўзсельхозтехника Ҳазорасп район бирлашмасининг слесари Раззоқ Раҳимов область Совети депутатлигига номзод қилиб рўйхатга олинди.

Шовот районидаги Киров номли колхознинг аъзоси Гулчеҳра Қурбонбоева Шовот район Совети депутатлигига номзод қилиб рўйхатга олинди.

Наманган станцияси маневр паровозининг машинисти, коммунистик меҳнат зарбдори Абдулла Исмоилов Наманган область Совети депутатлигига номзод қилиб рўйхатга олинди.

Наманагандаги шойи тўқиш фабрикасининг илғор тўқувчиси Турсунхон Тўрабоева Тўрақўрғон сайлов округидан область Совети депутатлигига номзод қилиб рўйхатга олинди.

(ЎзТАГ).

ГРЕЦИЯДАГИ ТЕРРОР ТЎХТАТИЛСИН!

Ҳозирги вақтда бутун дунёдаги соф виждонли кишилар Грециядаги ҳарбий хунтанинг сиёсатига қарши тобора қаттиқ норозилик билдирмоқдалар ва грек халқининг ҳаққоний кураши билан бирдам эканликларини изҳор қилмоқдалар.

Ўзбекистоннинг таниқли олимларидан Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги И. М. Мўминов, республика Фанлар академиясининг мухбир аъзолари К. Н. Бедринцев, М. К. Нурмуҳамедов, Ш. З. Уразаевлар Грецияда «қора полковниклар»нинг бебошлиги тўхтатилсин, озодлик ва демократия тиклансин, деб талаб қилдилар. Улар қуйидагиларни ёздилар:

«Фашизм-капиталистик реакциянинг эҳтимол, ўлим олдидаги сўнгги жон талвасасидир. Чириб бораётган тузумнинг ҳамма микроблари, давлатнинг сиёсий ҳаётини заҳарлаётган маразларнинг ҳаммаси ҳозирги кунда жуда яққол намоён бўлмоқда...» Улуғ француз ёзувчиси Ромен Роллан 34 йил муқаддам айтган шу сўзлари билан фашизмни фош қилиб ташлаган эди. Бу сўзларни ҳозирги вақтда Грецияда АҚШ империалистларининг ёрдами билан ўрнатилган қора полковниклар, режимига нисбатан тўла равишда татбиқ этиш мумкин.

Афинанинг янги гитлерчилари америкалик ҳомийларининг фармойишини бажариб, бир вақтлар демократия пайдо бўлган мамлакатни жиноят, ҳурофот ва сиёсий сотқинлик ҳукм сураётган ўлкага айлантирдилар. Реакцион хунта ва унинг чет эллик хўжайинлари Грецияга мажбуран қабул қилдирган ҳарбий режим грек демократларидан қасос олишни давом эттирмоқда. Неча минглаб кишилар, шу жумладан беморлар, хотин-қизлар ва кексалар турмаларда ва қамоқ лагерларида аввалгидек ҳозирда ҳам азоб чекмоқдалар.

Газеталар грек ватанпарварларига қарши қилинаётган янги жиноий ҳуружлар тўғрисида дарак бериб турибди. Иккинчи жаҳон уруши йилларида душманга қаршилик кўрсатиш ҳаракатининг мард жангчилари сифатида ўз мамлакатидагина эмас, балки чет элларда ҳам ном чиқарган кишилар зиндонда ётибди. Турма ва сургундаги жуда оғир шароит уларнинг саломатлигига катта зарар етказмоқда, уларнинг ҳаёти хавф остида қолмоқда. Булар орасида Григорис Фаранос, Харилаос Флоракис, Ильиас Илиу, Мина Яну, Костас Лулес, Авра Партсалиду, Манолис Глезос ва шулар каби бошқа кўп кишилар бор.

Ҳарбий хунтанинг халқаро ҳуқуқ элементар қоидаларини, ҳамма томондан қабул қилинган қонун ва адолат принципларини сурбетларча поймол этаётганлиги жаҳон жамоатчилигини ташвишга солмай қола олмайди. Грецияда давом этаётган террор ва репрессиялар грек ватанпарварларини ўлдиришга хотима беришни талаб этаётган барча соф виждонли кишиларни ҳақли суратда ғазаблантирмоқда.

Атиги чорак аср илгари фашизм даҳшатларини бошидан кечирган инсоният Грециядаги фожиали воқеаларни қаҳр-ғазаб ва зўр ташвиш билан кузатиб турибди, чунки бу воқеалар Европадагина эмас, балки бутун ер куррасида ҳам тинчликни жиддий хавф остида қолдирмоқда.

Совет кишилари ҳам полиция зиндонларида ва ажал лагерларида азоб чекиб ётган грек ватанпарварларининг тақдирига бепарво қарай олмайдилар. Биз қадимги грек диёрида инсоннинг элементар ҳуқуқлари тиклансин, деб талаб қиламиз, биз грек ватанпарварларини қийнаш ва азоблашга чек қўйилсин, деб талаб қиламиз, Греция ҳукуматини прогрессив арбоблар таъқиб этилишини тўхтатиш учун дарҳол чора кўришга, қамоққа олинган барча демократларни тезлинда озод қилишга чақирамиз! Биз демократияга йўл очиб берилишини талаб қиламиз!

(ЎзТАГ).

Халқларнинг империализмга қарши курашдаги бирдамлигини мустаҳкамлайлик

Осиё ва Африка мамлакатлари Бирдамлиги Совет комитети Президиумининг 18 февраль Москвада бирдамлик республика комитетлари вакилларининг иштироки билан кенгайтирилган мажлиси бўлди. Комитетнинг ўтган йилги ишлари якунлари, 1969 йилда қилинадиган ишларнинг плани муҳокама қилинди.

Мажлисда комитет раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Мирзо Турсунзода, Ўзбекистон ССР олий ва ўрта махсус таълим министри Т. А. Саримсоқов, СССР парламент группасининг секретари В. Л. Кудрявцев, Осиё ва Африка мамлакатлари бирдамлиги Арманистон комитетининг раиси профессор О. С. Инжикян, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони профессор И. В. Камзин ва бошқалар сўзга чиқдилар. Улар 1968 йилда комитетнинг алоқалари анча мустаҳкамланганлигини ва кенгайганлигини айтиб ўтдилар. Миллий озодлик ҳаракати фронтларининг демократик партияларнинг, бирдамлик миллий комитетларининг 50 дан кўпроқ делегацияси СССРга келиб кетди.

Президиум аъзолари якдиллик билан шуни қайд қилдиларки, ҳозирги замонда империализмга қарши курашаётган кучларнинг жанговар отрядларидан бири бўлган Африка — Осиё бирдамлиги ташкилоти империализмга ва янги мустамлакачиликка қарши кураш ишига катта ҳисса қўшмоқда. Вьетнам халқининг АҚШ агрессиясига қарши курашини, араб халқларининг Исроилнинг босқинчилик сиёсатига қарши курашини, Португалия мустамлакалари ва Африка жанубидаги халқларнинг ирқчилик ва мустамлакачилик режимларига қарши курашини қўллаб-қувватлаш мақсадида бултур ўтказилган кампаниялар Африка — Осиё бирдамлиги ҳаракати тўхтовсиз ривожланиб бораётганлигини кўрсатди. Бирдамлик ҳаракатидаги интернационаллик принциплари кучайиб бормоқда, социалистик мамлакатлар билан, халқаро ишчилар ва демократик ҳаракат билан маҳкам ҳамкорлик мустаҳкамланмоқда.

Президиум комитетнинг 1969 йилда қиладиган ишлари планини тасдиқлади. Бу планда В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги муносабати билан халқаро, миллий тадбирлар тайёрлаш ва уларни ўтказишга катта эътибор берилади. (ТАСС).

ЙЎЛ ҚУРУВЧИЛАРГА БАЙРОҚЛАР

Транспорт қурилиши министрлиги коллегияси, Темир йўл транспорти ишчилари касаба союзи Марказий Комитети Президиуми ва Автомобиль транспорти ҳамда тош йўллар ишчилари касаба союзи Марказий Комитетининг қўшма мажлисида 1968 йил тўртинчи кварталда-и Бутуниттифоқ социалистик мусобақаси якунланди. СССР Министрлар Совети билан ВЦСПСнинг Кўчма қизил байроқлари Москвада-и «Трансэривпром», «Центродорстрой», «Транстройпромконструкция», «Трангидромеханизация» қурилиш трестлари коллективларига, Киевдаги биринчи кўприксозлик трести, Ригада-и «Балтморгидрострой» трести, Ленинграддаги «Севзаптрансстрой» трести ва Тошкентдаги «Средазстроймеханизация» трести коллективларига берилди.

САБЗАВОТ КОМБИНАТЛАРИ

◆ Самарқанд районидаги ихтисослаштирилган «Москва» колхози Ўзбекистонда сабзавот етиштирувчи энг йирик хўжаликларнинг биридир. Бу колхозда бодринг етиштириладиган биринчи типовой теплица қурилиши тамомланди. Жами икки гектар майдонни эгаллайдиган ана шундай «цехлар»нинг яна ўн учтаси март ойининг бошларида фойдаланишга топширилади.

Комбинатда сабзавот газ ёрдамида иситиш йўли билан етиштирилади, ярим гектар майдонда болгар типидаги теплица қурилиши кўкламгача тугалланади.

СУТ БУЛОҒИ

◆ Шаҳрисабз ва Яккабоғ районларидаги чорвачилик фермаларининг меҳнаткашлари давлатга сут сотиш квартал планини бажардилар. Қабул пунктлари-а қарийб бир минг тонна сут етказиб берилди. Косон ва Қамаши районларидаги хўжаликлар сут сотиш юзасидан уч ойлик топшириқларни бажариш арафасида турибди.

ГЎШТ—ДАВЛАТГА

◆ Хива районининг чорвадорлари қабул пунктларига 154 тонна гўшт (тирик вазнда) топширдилар. Хива райони Хоразм областида биринчи квартал планини муддатидан илгари бажарган районларнинг иккинчисидир.

Тошкент энергетика ва автоматика институтида 3 миллион вольтли кучланишга эга бўлган генератор монтаж қилиняпти. Ўрта Осиёда биринчи тажриба учун ўрнатилаётган бу генератор илмий-текшириш ишларини янада кенгайтириш имконини беради. Суратда: юқори кучланишлар лабораториясининг монтажчилари В. Ермолов ва Я. Носиров ўртоқлар иш устида.

И. Глауберзон фотоси.

ГАЗЕТА ТЕМАСИДА

КУНИМИЗНИНГ ЕТАКЧИ МАСАЛАСИ

Район газеталарининг редакциялари КПСС Марказий Комитетининг «В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига тайёргарлик тўғрисида» қарори эълон қилингандан кейиноқ, юбилейга кўрилаётган тайёргарликнинг боришини кенг ёрита бошладилар. Риштон район «Риштон ҳақиқати» газетаси саҳифаларида КПСС Марказий Комитетининг юқоридаги қароридан кейиноқ мазмунли ва ибратли «Жанговар курашчи ва революционер» сарлавҳали материал ёритила бошланди.

Мақолада Олимбобо Шарифбоевнинг ҳаёт йўли, жанговар революцион фаолияти содда, қизиқарли ва давр воқеалари билан узвий боғланган ҳолда ҳикоя қилинади.

Олимбобо революциядан олдин Риштонга келган хизматчи фельдшер Иван Мартинович Посиловский ёрдамида ҳунар ўрганади, оқ қорани таниб, кўзи очилади. Қўқонга бориб, илғор фикрли кишилар билан дўстлашади, 1905—1907 йиллардаги революцион воқеалардан хабар топиб, бу ҳақда риштонликларга сўзлаб беради. Октябрь инқилобининг жарчиси, унинг ғалабаларини мустаҳкамлаш учун ички ва ташқи душманларга қарши курашчи, социализмни барпо қилишда жонбозлик кўрсатган, халқ бахт-саодати, юрт қудрати учун жон фидо қилган Олимбобо ва ҳозирги бахтли замонда ўз меҳнати билан ўрнак бўлаётган унинг фарзандлари, невара ва чеваралари ҳақида ибратли ҳикоя қилинган.

Газета саҳифаларида бу шонли юбилейни муносиб кутиб олиш учун зўр тараддуд кўраётган пахтакор ва ғаллакорлар, чорвадор ва механизаторлар, мактаб ўқувчилари ва ўқитувчиларининг ишлари ўз аксини топмоқда. Газета саҳифаларида эълон қилинаётган материалларнинг бир қисмини буюк доҳий Лениннинг камтарлиги, олижаноблиги, ажойиб инсоний фазилатлар эгаси эканлиги ҳақидаги мақолалар ташкил этади.

Ленин айрим район газеталари саҳифасида бу тема ҳанузгача саёз ёритилаётир. «Амударё ҳақиқати» (Ўзбекистон КП Амударё район комитети ва меҳнаткашлар депутатлари район Советининг органи) газетаси бунга мисол бўла олади. Газетанинг ўтган йилги 7 сентябрь сонида берилган «Ленин номи билан...» сарлавҳали хабардан ташқари район шароитига боғлаб берилган бошқа мустақил материалларни учратмадик. С. Ёқубовнинг «В. И. Ленин кунлари олдидан» рубрикаси остида берилган «Ленин яшаган жойларда» суҳбати ҳам енгил-елпи ёзилган.

Газетада Ленин ҳаёти ва фаолиятига бағишланган мақолалар йўқ эмас. Лекин булар ТАСС ва ЎзТАГ материалларидир. Булар ҳам мунтазам бериб борилмайди. Бундай материалларни бериш яхши, аммо маҳаллий фактларга асосланган мақолалар янада кўпроқ фойдали бўлиши мумкин. Газетанинг 1968 йил 7 сентябрь сонининг бир саҳифасига «Ильич нури порлар ҳар хонадонда, бахтиёр яшаймиз бахтли замонда» деб шеърий сарлавҳа қўйилган. Сарлавҳадан кўриниб турибдики, ленинча ГОЭЛРО плани ҳақида ҳам, Лениннинг орзулари амалга ошаётгани ҳақида ҳам гап кетиши турган гап. Афсуски, салкам бир саҳифали мақолада бу ҳақда бир оғиз ҳам гап йўқ. 1968 йилда Амударё районининг тўла электрлаштирилиши доҳий ғояларининг амалга ошиши эмасми?

КПСС Марказий Комитетининг «В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига тайёргарлик тўғрисида»ги қароридан кейин ҳамма район партия ва комсомол комитетларида қутлуғ санага тайёргарлик кўришни муҳокама қилувчи пленумлар бўлиб ўтди. Бу пленумларда аниқ тадбирлар белгиланди. Райондаги колхоз ва совхозларнинг, саноат корхоналарининг, мактаб ва муассасаларнинг қурилиш ташкилотларининг коллективлари янги йил ҳисобига юксак мажбуриятлар қабул қилдилар. Район газетаси ана шулар ҳақида газетхонларга маълум қилиши керак эди.

Район меҳнаткашларини Ленин васиятларига содиқ бўлиш, коммунистик ишонч руҳида, капитализмга, буржуазия идеологиясига murosасиз бўлиш руҳида, совет ватанпарварлиги ва интернационализми руҳида тарбиялашда район газетаси ўзининг муносиб ҳиссасини қўшиши керак.

Район газетасининг ходимлари бу темалардаги материалларни мазмунли, қизиқарли ёритиб бориш учун ўзларининг ижодий изланишларини кучайтириб юборишлари лозим. Район партия комитети бу шарафли кунга бағишланган социалистик мусобақани авж олдиришда бор имкониятларни ишга солиб, район газетаси ходимларига яқиндан ёрдам бериши зарур. Шундагина кўзланган мақсадга эришиш мумкин.

ЛУҚМА

ПАЛА-ПАРТИШЛИК ОҚИБАТИ

Мен Киров районидаги «Бешариқ» совхозида истиқомат қиламан. Яқинда бир иш билан Қўқонга борган эдим. Қўшни Ўзбекистон районида чиқадиган «Пахтакор» газетасининг 25 январь сони қўлимга тушиб қолди. Қўшни райондаги воқеа ва янгиликларни билишга қизиқиб, уни ўқишга киришдим. Афсуски, ўқиганим сари фиғоним ошди. Негаки, газетанинг ўша сони хатоларга ғиж-ғиж тўлиб чиқибди. «Соссия», «моҳокама», «қилинган», «руйҳат», «божорди», «Азамов», «роволюция», «йил», «отан йил», «200 бешдан қўзи олинди», «қўрсатади», «балалар», «қшилоқ» сингари жуда кўплаб сўзлар учрадики, уларнинг маънисини тушунмадим.

Газетада имло қоидаларига мутлақо риоя қилинмаган, тиниш белгилари ўз ўрнига тушмаган. Редактор ўртоқ У. Ҳалимов газетага имзо чекаётганида масъулият сезмаганига ҳайрон қолдим.

М. АКБАРОВ.

ЛЕНИН ГВАРДИЯСИНИНГ СОЛДАТЛАРИ ҲАҚИДА ҲИКОЯ ҚИЛАМИЗ

ОТАШ ҚАЛБ

Минор маҳалласида яшардик. Улуғ Октябрь социалистик революциясини тайёрлашда ва Совет давлатини мустаҳкамлашда актив иштирок этган кекса большевик, темир йўл ишчиси Мирзааҳмад Мирходиев ҳам шу ерда турарди. Тўғрироғи, Мирзааҳмад аканинг уйи большевикларнинг яширин учрашадиган жойи эди. Бу ерга кекса большевиклардан Н. Шумилов, А. Першин, Д. И. Манжара босмахона ишчиси Низомиддин Хўжаев, бинокор ишчи Очил Бобожонов, почта-телеграф ходими Абдураҳмон Қозоқев, Ориф Иброҳимов; Таштрам ишчиларидан Назир Қаландарбеков, извошчи Сафогараев, зиёлилардан Абдулла Авлоний каби маҳаллий аҳоли вакиллари тўпланиб, маслаҳатлашишар, Россиядан келган революцион руҳдаги адабиётларни қайта босмага бериб, нашр қилишар эди. Варақалар тарқатар эдилар.

Мирзааҳмад Мирходиевнинг тавсияси билан мен ва ўртоғим Ғулом Сопнов ҳам шу махфий ташкилотга кирган эдик (Ғулом Сопнов ҳозир ҳаёт, кекса коммунист, шахсий пенсионер). Биз Мирзааҳмад акалар уйи атрофида қоровуллик қилар эдик. Халқ орасида варақалар тарқатардик. Биз асосан алоқачилик ва разведка ишларини бажарардик.

1917 йил апрель ойининг охирларида Мирзааҳмад Мирходиевнинг (илгариги Чимкент тракти, 1-уй, ҳозирги Носиров кўчаси, 1-уй) боғ ҳовлисига ҳар қачонгидан ҳам кўпроқ большевиклар ва уларга хайриҳоҳ бўлган кишилар йиғилишди. Улар 30 кишидан ортиқроқ эди. Йиғилишда А. Першин, Н. Шумилов ўртоқлар нутқ сўзладилар, уларнинг сўзларини Низомиддин Хўжаев ўзбек тилига таржима қилиб берди. Улар 1 Май куни В. И. Лениннинг сафдоши П. А. Кобозев агитпоездда Тошкентга келишини, уни тантанали кутиб олиш учун ишчиларни станцияга олиб чиқиш кераклигини айтдилар.

Шу куни П. А. Кобозевнинг ижтимоий келиб чиқиши, унинг революцион фаолияти ҳақида ўртоқ А. Першин сўзлаб берган эди. Першин Кобозевнинг Тошкентга В. И. Лениннинг махсус топшириғи билан келаётганлигини айтди. Шу муносабат билан ишчилар орасида тушунтириш ишлари ўтказиш ва ўртоқ Кобозевни кутиб олиш учун ишчиларни станцияга олиб чиқиш махсус кишиларга топширилди. Масалан, темир йўл ишчиларини Шумилов, Таштрам ишчиларини Назир Қаландаров, бинокор ишчиларни Очил Бобожонов, босмахона ва пахта тозалаш заводи ишчиларини Низомиддин Хўжаев, маҳалла меҳнаткашлари ва зиёлиларини Абдулла Авлоний олиб чиқишлари керак эди. Агитпоездда келтириладиган китоб, брошюра ҳамда варақаларни олиб кетишни Ғулом Сопнов билан менга топширишди. Биз буларни Сафогараевнинг файтунида олиб келишимиз керак эди.

1 Май куни станцияга чиқдик. Поезднинг келишини сабрсизлик билан кутардик. Бир вақт узоқдан паровоз чинқириғи эшитилди. Поезд келиб тўхтади. Паровозга 4 та вагон тиркалган бўлиб, уларга ҳар хил шиорлар ёзилган қизил алвонлар осилган эди. Қизил алвонларда «Уруш дарҳол тўхтатилсин!» деган сўзлар ёзилган эди. Шиорларнинг кўпчилиги ишчи ва солдат депутатлари Советларини қўллаб-қувватлашга, эсер, меньшевик ва буржуа миллатчиларига қақшатқич зарба беришга чақирарди.

Оломон ўртоқ Кобозевни кўришга шошиларди. Вагондан 20 га яқин киши пастга тушишди, ишчилар вокзал майдончасига яқинлашдилар. Поезддан тушганларнинг ҳаммаси бир хилда чарм камзул кийганидан уларни бирбиридан ажратиб бўлмас эди: қайсиниси Кобозев эканини аниқлаш қийин эди. Ўртоқ Першиндан бошқа киши уларни бирор марта кўрган эмасди. Першин бориб дастлаб бир ўрта бўйли, соқолмўйловли, кўзлари ўткир, қорақош, чеҳраси очиқ, сертабассум киши билан самимий саломлашгандан кейин кутиб олувчилар бараварига: «Яшасин, Кобозев», деб уни олқишладилар.

Бир неча минутдан кейин П. А. Кобозев ишчиларга қарата нутқ сўзлади. У Муваққат ҳукуматнинг Туркистон комитетига ишончсизлик билдиришга ҳамда ишчи ва солдат депутатлари Советини қўллаб-қувватлашга, эсерлар ва меньшевиклар сингари сотқинларга асло қулоқ солмасликка чақирди.

Митингда йиғилганлар худди шу руҳда резолюция ҳам қабул қилдилар. Шундан кейин П. А. Кобозев ва у билан бирга келган кишилардан иккитасини Сафогараев файтунида Мирзааҳмад Мирходиевнинг уйига олиб келинди. П. А. Кобозев жуда хушчақчақ одам экан, тездаёқ ҳаммага ёқиб қолди. У ўша вақтда Россияда юз бераётган сиёсий ва иқтисодий вазиятни яхшилаб тушунтириб, большевикларнинг бундан кейинги вазифаларини белгилаб берди, айниқса ерли меҳнаткашларнинг революцион ҳаракатини тўғри йўлга солишга алоҳида аҳамият бериш зарурлигини таъкидлади.

Мен П. А. Кобозевни шундай шароитда кўрган эдим. П. А. Кобозев тез кунда яна Петроградга қайтиб кетди. У Петроградда туриб ҳам биз билан алоқа қилар, поезд проводниклари орқали Мирзааҳмад аканинг адресига Петроградда нашр қилинган революцион адабиётлар, газета ва варақалар юборарди. Ғулом билан мен Кобозев юборган газета ва адабиётларни поезддан олиб келар эдик. П. А. Кобозев Тошкентдаги ўртоқларга хат ёзиб, маслаҳатлар бериб турарди. У юборган хатни А. Першин ва Шумилов яширин ташкилот йиғилишларида муҳокама қилганликлари ҳали-ҳали кўз олдимда. П. А. Кобозевнинг ўша даврдаги мураккаб вазиятни тўғри тушунган ҳолда хат орқали кўрсатма бериб, қўллашиб турганидан Туркистон большевиклари жуда ҳам мамнун бўлишарди.

Кейин ҳам П. А. Кобозевни яна бир неча бор кўришга муяссар бўлдим. 1918 йил февралида Мирзааҳмад Мирходиев мени ва Ғулом Сопновни уйига чақириб, «икки кундан кейин ўртоқ Кобозев Тошкентга келади, уни кутиб олишимиз керак», деди. Биз хурсанд бўлиб, уни қарши олишга шошилдик. Мирзааҳмад ака бошчилигида станцияга чиқдик. У ерда Н. Шумилов, А. Першин ўртоқлар ҳам шошилиб юрганини кўрдик. Поезд станцияга келиб тўхташи билан, перронда Першин, Шумилов ва Манжара, Мирзааҳмад акалар Кобозевни кутиб олдилар. У билан илиқ кўришдилар. Мирзааҳмад ака эса ўзбекчасига қучоқ очиб кўришди. Ўртоқ Кобозев Мирзааҳмад акадан «азамат болалар саломатми?» деб сўраган экан, у мен ва ўртоғим Ғулом Сопнов ҳам шу ердалигимизни айтибди. Кобозев бизни ёнига чақириб, бир қўлини менинг елкамга, иккинчи қўлини ўртоғим Ғуломнинг елкасига қўйиб: «молодцы!» («Яшанглар!»), дея елкамизга уриб-уриб қўйди. Мирзааҳмад акага эса: «болаларни ўқишга бериш керак», деди.

Мирзааҳмад аканинг айтишига қараганда П. А. Кобозев бу гал Бокуга кетаётган экан. У Бокуга ва Тошкентга 150 миллион сўм келтиргани, Бокуда нефть саноатини национализация қилиш учун кетаётгани, сафарни бехатар қилмоқ учун Тошкентга тушганлигини, уни Тошкент большевиклари Красноводскка қадар кузатиб қўйишини илтимос қилганлигини, шунингдек Тошкент большевикларига мамлакатда озиқ-овқат қийинчилигини айтиб, озиқ-овқатни жойларнинг ўзида кўпроқ етиштириш, марказий районларнинг ёрдамидан яхшироқ, оқилона фойдаланиш зарурлигини уқтирганлигини ҳам Мирзааҳмад ака айтиб берди.

П. А. Кобозевни иккинчи марта кўрганимда, унга бўлган муҳаббатим яна ошган эди. У бизни унутмаганлиги, бизни ўқишга даъват қилганлиги унинг нақадар олижаноб фазилатга эга эканлигига яна кўпроқ ишонч ҳосил қилган эдик.

* * *

1918 йил апрелида П. А. Кобозев Тошкентга яна келди. У бу сафар РСФСР ҳукуматининг Ўрта Осиёдаги алоҳида вакили сифатида, Туркистон ўлкасини умумий идора қилишга ёрдам беришга келган эди. Бу вақтда мен «Таштрам» паркида ремонт цехида, Ғулом Сопнов эса пиво заводида ишлаб турган эдик. Бир куни темир йўл бош устахонасида катта мажлис бўлди. Мажлисга Тошкентдаги ҳамма корхона ишчилари чақирилган эди. Ғулом билан мен ҳам бордик. П. А. Кобозев мажлис президиумида пайдо бўлганида ҳамма ҳурмат билан ўрнидан туриб, уни узоқ олқишлади.

Н. Шумилов П. А. Кобозевга сўз берганида яна гулдурос қарсаклар янгради. У ёқимли овози билан аста-секин сўз бошлар экан, унинг юзларидан табассум аримасди. У В. И. Ленин топшириғи билан келганлиги, унинг зиммасига ўлкада Совет тузумини ҳар томонлама мустаҳкамлашда Туркистон меҳнаткашларига ёрдам бериш, биринчи галда темир йўл транспорти, кончилик ва пахтачилик саноатининг асосий корхоналарини национализация қилиш, халқ хўжалигининг муҳим тармоқларини йирик хўжалик бирлашмаларига уюштириш, полиграфия саноати, енгил саноат ва озиқ-овқат саноатини, катта боғ-роғларни национализация қилиш каби вазифалар юклатилганлигини айтди. П. А. Кобозев В. И. Ленин кўрсатмаларига амал қилиб маҳаллий большевик ташкилотлари ишларини кучайтириб юбориш ерли аҳолини Совет қурилишига кенг жалб қилиш ва ўлкада Совет ҳокимиятини мустаҳкамлаш зарурлигини айтди. У Туркистонда Совет автономиясини барпо қилиш масаласини узил-кесил ҳал қилиш учун Туркистон ўлкаси ишчи, солдат, деҳқон ва мусулмон депутатлари Советларининг V съездини чақиришга зўр тайёргарлик кўриш зарурлигини, шунингдек Туркистоннинг Советлар типидаги автономияси — Коммунистик партия ва Совет ҳукумати миллий сиёсатининг тантанаси бўлажагини уқтириб ўтди. П. А. Кобозевнинг нутқи ҳамманинг диққатини ўзига тортди ва галдаги вазифалар белгиланган қарор қабул қилинди.

Ўлка Советларининг 1918 йил апрелида ўтказилган V съездида П. А. Кобозев Туркистон АССР Марказий Ижроия Комитетининг раиси қилиб сайлангандан кейин Туркистон Совет автономияси эълон қилинганига бағишлаб, Эски шаҳарда катта йиғин бўлди. П. А. Кобозев митингда сўзга чиқиб, маҳаллий меҳнаткашларни табриклади, уларни бирдамлик билан ишлашга, Совет ишларига актив қатнашишга, Совет ҳукуматини ҳар томонлама мустаҳкамлашга, Совет душманларига қарши шафқатсиз ўт очишга чақирган эди. Митингга йиғилганларнинг олдинги қаторида туриб П. А. Кобозевнинг қимматли сўзини мириқиб эшитганлар қаторида биз ҳам бўлганлигимиздан беҳад фахрланамиз.

Петр Алексеевични 1919 йилда яна бир неча марта кўриш бахтига муяссар бўлган эдим. У 1919 йил март ойида Тошкентга яна келди. У вақтда Туркистонда ёш Совет республикаси бошига оғир кулфат тушган эди. аксилинқилобчи қора гуруҳлар томонидан Туркистоннинг 14 та комиссари ваҳшиёна ўлдирилиб, Туркистонда мураккаб сиёсий вазият вужудга келган эди. Контрреволюция Тошкентда ва ўлканинг бошқа шаҳарларида Совет ҳокимиятини ағдаришга умид боғлаган эди. Шундай оғир шароитда П. А. Кобозев В. И. Ленин топшириғи билан Туркистон большевикларининг фаолиятига яқиндан амалий ёрдам бериш учун келган эди.

Мен ва ўртоғим Сопнов бу вақтда оқ-қорани таниб қолган эдик. Иккаламиз ҳам Мирзааҳмад Мирходиевнинг ёрдамида, биринчилар қаторида комсомолга кириб, мен Таштрам ишчи ёшлари орасида, Ғулом Сопнов бўлса, пиво заводи ишчи ёшлари орасида комсомол йўлланмаси билан муҳим топшириқларни бажардик: қаровсиз етим қолган болаларни болалар уйларига жойлаштирардик, ҳарбий объектларни қўриқлардик, касалхоналарга, болалар уйига ва ошхоналарга ўтин тайёрлардик. Халқ душманига қарши отлантиришда большевикларга яқиндан ёрдам берар эдик.

П. А. Кобозев билан 1919 йил апрель ойида темир йўл райком комсомоли вокзалдаги темир йўлчилар клубида ўтказган комсомол ва ишчи ёшларнинг катта мажлисида ҳам учрашганман. Ўша мажлисда Ғулом Сопнов ҳам иштирок этган эди. Мажлисда Кобозев ёшларнинг аҳволи билан танишди, суҳбатлашди. Мажлис бошланишидан олдин Ғулом билан унинг ёнига келиб, сўрашганимизда, у бизларни таниб, ҳол-аҳволимизни, комсомолга кириб қилган ишларимизни эшитиб, блокнотига ёзиб ҳам олди. Бизларнинг иш фаолиятимизни эшитиб:

—Ишларингизга муваффақиятлар тилайман, душманнинг бошини янчиш даркор, душманнинг қаршилигини бостирмасдан туриб, бир қадам ҳам олдинга силжиш мумкин эмас, ҳамма куч ва имкониятларни душманга қарши қаратиш керак, халқни кўтариш керак, ҳаммамиз бир бўлиб ёш Совет Туркистонини сақлаб қолишимиз ва уни мустаҳкамлашимиз зарур,—деди у.

Шу билан бирга, у Мирзааҳмад ака ва унинг хотини Фотима опани, Абдулла Сафогараевларнинг соғ-саломатлигини сўраб, уларга салом деб қўйишни, Абдулла Сафогараев билан учрашиш зарурлигини ҳам айтди.

Мажлис бошланди. Мажлис раиси—темир йўл райком комсомолининг секретари Сеснов В. И. Лениннинг сафдоши, унинг топшириғи билан бизларга ёрдамга келган эски қадрдон дўстимиз, чиниққан большевик Петр Алексеевич Кобозевга сўз берди. У В. И. Лениннинг «Туркистондаги коммунист ўртоқларга» хатини ўқиб берди.

В. И. Лениннинг «Туркистон халқлари билан тўғри муносабат боғлаш, эндиликда, Россия Социалистик Федератив Совет Республикаси учун, ҳеч муболағасиз айтиш мумкинки, жуда катта жаҳоншумул-тарихий аҳамиятга эгадир.

Совет ишчи-деҳқон республикасининг кучсиз, шу дамгача эзилган мазлум халқларига муносабати бутун Осиё учун ва жаҳондаги ҳамма мустамлакалар учун, миллионлаб кишилар учун амалий аҳамиятга эга бўлади» деган сўзларини дона-дона қилиб ўқиб берганида, залда ўтирган беш юздан ортиқ киши алоҳида жимлик билан тинглаган эдик.

Сўнгра у хатнинг нақадар катта аҳамияти, маҳаллий меҳнаткашларни давлат ва жамоат ишларига кенг тортиш зарурлигига тўхталиб ўтди. Шунингдек, В. И. Лениннинг ҳаёти ва фаолияти ҳақида гапирди. В. И. Лениннинг Туркистондаги оғир вазиятни доим кузатиб, ўз вақтида зарур чоралар излаб турганини, Ленин оддий меҳнаткашлар овозига қулоқ солиб, зарур хулоса чиқара билишишини унинг ғамхўр эканлигини уқтириб, Кобозев биз ёшларни Туркистон большевикларининг раҳбарлигида бир жон-бир тан бўлиб иш олиб боришга, душманни тор-мор келтириш учун жасорат кўрсатишга, В. И. Ленин кўрсатмаларига биноан иш олиб боришга чақирди.

Шундан кейин тез кунда Эскижува майдонида Эски шаҳар меҳнаткашларининг катта митинги бўлди. Митингда Петр Алексеевич Кобозев катта нутқ сўзлади, унинг

сўзини Низомиддин Хўжаев ўзбек тилига таржима қилиб берди. П. А. Кобозев В. И. Лениннинг Туркистон коммунистларига ёзган хатини бу митингда ҳам ўқиб берди, хатнинг моҳиятини чуқур тушунтирди ва ўзбек халқининг рус халқлари билан биргаликда ёш Совет ҳукуматини оқ гвардиячилар, буржуа миллатчилари, қора реакцион кучлар ва руҳонийлар хуружидан ҳимоя қилишга, мамлакат ичкарисидаги реакцион кучларга ёрдам бераётган чет эл империалистларига қақшатқич зарба беришга чақирди. В. И. Ленин бошлиқ РСФСР ҳукумати Совет Туркистонига ҳар томонлама ёрдам беришга тайёр эканини қайта-қайта таъкидлади.

П. А. Кобозев қаерда бўлмасин, қайси мажлис ва қайси митингда нутқ сўзламасин, у доим халқнинг саводхон бўлишига, илм-маърифатдан баҳраманд бўлишига, марксизм-ленинизм таълимотини чуқур ўрганишига даъват қилар эди. Мен ва ўртоғим Ғулом П. А. Кобозевнинг бу топшириғини биринчилар қаторида бажардик, 1923 йилдаёқ Ўрта Осиё Коммунистик университетига кириб, уни муваффақиятли битирдик. Партияга ленинча чақириқ пайтида Коммунистик партия сафига кириб, миллий чегаралаш ўтказишда, ер ислоҳоти ва коллективлаштиришда, қишлоқда маданий революцияни амалга оширишда актив иштирок этдик. П. А. Кобозевнинг яқиндан ёрдами туфайли мен Москвадаги меҳнаткашлар шарқ университетига аспирант бўлиб бордим ва шу университетда дарс ҳам бердим. Турли масъул вазифаларни бажардим.

Ҳозир мен ва ўртоғим Ғулом Сопнов шахсий пенсионерлармиз. Ёшлар билан тез-тез учрашиб турамиз. Уларга ўша оловли йиллар ҳақида ҳикоя қилиб берамиз.

Маълумки, П. А. Кобозев биринчи марта Тошкентга келганида (1917 йил) ҳозирги Носиров кўчаси, 1-уйда — Мирзааҳмад Мирходиевнинг уйида бўлган эди. У Мирзааҳмад аканинг хотини Фотима опа билан суҳбатлашганида ўзбек хотин-қизларининг аянчли аҳволини билиб, хотин-қизларини паранжидан озод қилиш кераклиги ва бу жуда оғир проблема эканлигини англаб, бу масала албатта ҳал қилиниши зарур деб хулоса чиқарган эди.

Х. ХЎЖАЕВ,
1919 йилдан комсомол аъзоси, 1928 йилдан КПСС аъзоси, шахсий пенсионер.

ХАТЛАРИНГИЗГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

ЎЗИДАН КЎРСИН

Бўстонлиқ районлик бир группа газетхонлардан «Совет Ўзбекистони» газета редакцияси олган хатда 65-мактаб раҳбарлари фаолиятидаги камчиликлар тилга олинган эди. Мактабда таълим-тарбия ишлари сусайтириб юборилган, ўқувчиларнинг давомат ва ўтилган дарсларни ўзлаштириши кўнгилдагидек эмас. Ўқитувчилар ўзларининг назарий билимини ошириш, дарс бериш методини такомиллаштиришга қизиқмайди.

Редакция хатни Тошкент область халқ маорифи бўлимига юбориб, келтирилган фактларни текшириб кўришни, йўл қўйилган камчиликларни тугатишга қаратилган тадбирлар белгилашни илтимос қилди. Олинган жавобда бундай дейилади:

Текширишда хатда келтирилган фактларнинг кўпчилик қисми тўғри эканлиги аниқланди. Натижаси муҳокама қилиниб, мактаб директори ўртоқ Турсунбоевнинг ўқитувчилар коллективи ва таълим-тарбия ишларига юзаки раҳбарлик қилгани қаттиқ танқид қилинди. Ўқув-тарбия ва методик ишлар устидан етарли назорат олиб бормагани учун ўртоқ Муродов илмий бўлим мудири вазифасидан озод қилинди. Район халқ маорифи бўлими ва педагогика кабинетининг тажрибали ходимлари мактабда бўлиб, ўқув-тарбия ишларини яхшилаш, камчиликларни бартараф этишда мактаб коллективига ёрдам беришди.

ҚИШЛОҚЛАР КЎРКАМ БЎЛСИН

«Совет Ўзбекистони» газета редакциясига Норинкапа қишлоғи аҳолисидан келган хатга шундай сарлавҳа қўйилган эди. Редакциянинг илтимоси билан текшириш ўтказган меҳнаткашлар депутатлари Учқўрғон район Совети ижроия комитетидан олинган жавобда қуйидагилар баён этилади.

Меҳнаткашлар қишлоқларимиз, шу жумладан Норинкапа қишлоғи ҳам обод, гўзал, чароғон бўлсин, моддий бойликлар яратаётган халқимиз маданий дам олсин, ҳордиқ чиқарсин, янги куч-ғайрат билан галдаги вазифаларни бажаришга киришсин, деб жуда тўғри масала қўйяпти. Учқўрғон район партия ва совет ташкилотлари Норинкапа қишлоғи, «Октябрь» колхози қишлоқларини бош план асосида қайта қуриш ва ободонлаштириш соҳасида қатор тадбирларни амалга ошираётирлар. 1968 йилда капитал қурилиш ва ободончилик ишларига 147 минг 162 сўм маблағ сарфланди. Колхозчилар учун ўнта янги уй қурилди. Тошқин участкасида болалар боғчаси биноси қад кўтарди. 4 чақирим йўл асфальтланди. Ҳозир 500 ўринли маданият уйи, 150 ўринли кинотеатр биноси қурилияпти. 1969 йилда колхозчилар водопровод сувидан баҳраманд бўлади. 40-ўрта мактаб биноси ремонт қилинмайди, бузилиб ўрнига янги бино қурилади. Яқин келажакда Норинкапа қишлоғи, «Октябрь» колхозининг қишлоқлари шаҳарча тусини олади. Бунинг учун маблағ, қурилиш материали, ишчи кучи, транспорт — ҳамма нарса бор.

16 МАРТ
Ўзбекистон ССР маҳаллий Советларига
САЙЛОВЛАР КУНИ

ТАРАДДУД

СИРДАРЁ. Мирзачўл районидаги «Фарғона» совхозида маҳаллий Советларга сайловларга катта тараддуд кўрилмоқда. Совхоз марказидаги агитпункт сайловчиларга яхши хизмат қилмоқда. Бу ерда сайловга доир барча адабиётларни топиш мумкин.

Саидмақсуд Комилов, Нормурод Очилов, Галина Корчагина каби ишчан агитаторлар сайловчилар орасида «Совет сайлов системаси», «СССР Конституцияси» ва «Халқаро ҳаёт» ҳақида қизғин суҳбатлар олиб бормоқдалар.

С. Самандаров,
ўқитувчи.

НАМУНАЛИ АГИТПУНКТ

ҚАШҚАДАРЁ. Каттамўминобод қишлоғидаги агитпункт одамлар билан гавжум. Агитпункт очилганига бир неча кун бўлди. Шу қишлоқдаги Ульянов номли мактаб илмий бўлим мудири Хўжақул Бобоқулов агитпункт мудири. Унинг ташаббуси билан агитпункт чиройли плакатлар билан безатилди.

«Партия XX съезди» колхози партия ташкилоти ҳам агитпунктни жиҳозлашга, уни сайловчиларнинг ҳақиқий қароргоҳига айлантиришга катта ҳисса қўшди. Агитпунктга телевизор ва радиоприёмник қўйилиб, кекса отахонларга алоҳида хона ажратилган.

Т. Арслонов,
агитатор.

МАРОҚЛИ СУҲБАТЛАР

ХОРАЗМ. Исмоил Матёқубов, Эшжон Бекжонов, Марямбиби Қаландарова каби агитаторлар сайловчилар дилига яқин бўлиб қолишди. Улар Хива районидаги Крупская номли колхоз аъзолари орасида маҳаллий Советларга бўлажак сайловлар олдидан кенг ташвиқот ишлари олиб бормоқдалар. Ғайратли агитаторларнинг совет сайлов системаси ва депутатлар фаолиятига доир ҳамда доҳий Ленин туғилган куннинг юз йиллиги олдидан ўтказаётган мароқли суҳбатлари сайловчиларда яхши таассурот қолдирмоқда.

Э. Машарипов.

ЎҚИТУВЧИ — АГИТАТОРЛАР

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР. Хўжайли шаҳридаги Маяковский номли мактаб коллективи сайлов олди тайёргарлик ишларида ташаббус кўрсатиб ишламоқдалар. Ўқитувчи агитаторлар — Тўрабой Ибадуллаев, Шомурод Қулмуродов, Болжон Мирзагалиева, Қама Қубеноваларни доимо сайловчилар орасида кўрасиз. Улар маҳаллий Советларга бўлажак сайловларга оид кенг тушунтириш ишлари олиб бориш билан бирга 53-сайлов участкаси марказидаги агитпунктда сайловчилар билан учрашиб, уларни қизиқтирган саволларга жавоб бермоқдалар.

О. Сариев,
ўқитувчи.

ҚИРГУЛИНИНГ ИСТИҚБОЛИ

САЙЛОВДАН САЙЛОВГАЧА

Қиргули шундайгина Фарғонанинг ёнгинасида, жамоли гулгул очилиб, яшнаб бораётган йўлдош шаҳарча. Бундан ниҳояти ўн йил муқаддам Қиргули ҳувиллаган бир дашт эди. Энди у Фарғона шаҳри саноатининг юраги бўлиб қолди. Бу ерда эндиликда Иттифоққа машҳур Фарғона нефтни қайта ишлаш заводи, Фарғона азот ўғитлари заводи сингари улкан корхоналар ишлаб турибди.

Лекин сайловдан-сайловгача бўлган ўзгаришлар посёлка Совети ижроком аъзоларини, депутатларни қониқтирадими, уларнинг эндиги ташвишлари нималардан иборат, олдинда ҳал қилиниши керак бўлган яна қандай муҳим масалалар турибди? Шу масалалар билан қизиқиб яқинда Қиргулига ўтдим. Посёлка Советининг раиси бир масалада Фарғонага чиқиб кетган экан. Кутиб турган эдим, Фарғона азот ўғитлари заводи кучсиз азот кислотаси цехининг смена бошлиғи, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Муҳаммад Маҳмудов кириб қолди. Илгаридан таниш эдик — кўришдик.

— Фарғона шаҳар ижроия комитети олдига қўядиган бир-иккита шошилинч масалалар бор эди. Шу ҳақда посёлка Совети раиси билан маслаҳатлашиб оладиган эдим, — деди у. Мен ҳам мақсадимни айтдим. Гаплашиб қолдик. Кейин биргалашиб машинада посёлкани айлангани чиқдик.

— Пиёда айланиб чиқишга бир кун камлик қилади, посёлкамиз жуда кенгайиб кетди, — деди Муҳаммад.

Айтганича бор экан. Фақат сайловдан-сайловгача бўлган даврнинг ўзида Қиргулида янги микрорайонлар тушиб, 30 та кўп квартирали уй фойдаланишга топширилди. Ёки бошқача айтганда, 1 ярим минг оила янги квартираларга кўчиб кирган. Яна бешта 44 квартирали уй битиш арафасида.

— Мана бу минг ўринли мактаб, мана бу болалар боғча-ясли комбинатлари, мана бу политехникум, мана бу туғруқхона — ҳамма-ҳаммаси ўтган сайловдан кейин яқинда ишга тушган, — деб тушунтириб борарди Муҳаммад. — Мана бу бинолар эса ўтган йили очилган политехника институтимиз студентларига ётоқхоналар бўлади. Мана бу 3000 номерли автомат телефон станцияси эса ҳадемай ишга тушиб қолади. Мана бу болалар парки ўтган йили очилди. Энди посёлкамизда 6 та мактаб, битта музика мактаби, 3 та техникум, 3 та техника билим юрти, битта институт, 16 та болалар боғча-яслилари ишлаб турибди.

Очиғини айтганда, посёлка Совети Қиргули қурилиши, унинг ободончилиги, аҳолининг маданий-маиший эҳтиёжига доир масалаларни бутун кўламича ҳал қилишга шошиб қола бошлади. Қиргули ниҳоятда тез кенгайиб, аҳоли сони ўсиб кетди. Талаблар ҳам шунга яраша катта. Шу жиҳатдан Қиргулида саноат райони ташкил қилиш вақти етмадимикин, деган фикрлар туғиляпти.

Суҳбатимиз ўз-ўзидан посёлка Совети ижроком аъзолари ва депутатлари фаолиятига кўчди. Қиргули посёлка Советига ишлаб чиқариш илғорларидан 156 киши депутат қилиб сайланган. Улар ўн бир миллат вакилларидан ташкил топган бўлиб, Қиргули жамолини очишда қўлни-қўлга бериб жонбозлик кўрсатишса жуда катта ишларни амалга ошириш мумкин.

— Посёлка Совети депутатлари орасида Виталий Васильевич Алехин, Мария Макаровна Козлова, А. Допьковцев сингари ишчан, ташаббускор депутатлар анчагина. Посёлка Совети албатта уларга суяниб иш кўряпти, — деди М. Маҳмудов, — лекин посёлка Совети депутатларининг обрўсини, ташаббускорлигини ҳали анча кўтариш керак. Номига депутат қилиб сайлаб қўйишдан нима фойда? Ахир, жамоатчилик учун қайишмай, ўзи билан ўзи бўлиб юрган депутатлар йўқми? Посёлка Советининг раиси ҳамма ишни ўзи ҳал қилишга уринавермай депутатларга мунтазам топшириқлар бериши, унинг бажарилишини талаб ҳам қилиши керак! Лекин бу одат тусига кириб кетмаяпти. Шунинг учун ҳам посёлка Совети депутатлари етарли даражада актив эмаслар. Бир мисол: Биз елиб-югуриб юриб, Фарғона нефтни қайта ишлаш заводи раҳбарлари билан гаплашиб, нефтчилар саройида депутатлар хонаси очдик. У ерда ҳафтанинг маълум кунларида СССР Олий Советининг депутати Мария Попова билан навбатма-навбат сайловчиларимизни қабул қилаётирмиз. Лекин бу ерда посёлка Совети депутатлари ёки ижроком аъзоларининг қабул кунлари йўқ. Посёлка Совети депутатларининг фаолиятини яхшилаш, ишга ўргатиш менимча кичкина масала эмас...

Назаримизда, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Муҳаммад Маҳмудов Қиргули посёлкасининг истиқболига доир муҳим ҳаётий масалаларни ўртага ташлади. Булар албатта, биринчи галда Фарғона шаҳар партия комитети ва шаҳар ижроия комитетига, қолаверса, Фарғона область ижроия комитети эътиборига лойиқ масалалардир.

М. МАНСУРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ТОШКЕНТ шаҳар Октябрь районидаги 63- сайлов участкасига қарашли агитпунктнинг агитаторлари меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советларига сайловларга тайёргарлик ишларини намунали олиб бормоқдалар. Суратда: агитпункт мудири Р. Агишев ёш агитаторлар билан суҳбатлашаётир.

И. Глауберзон фотоси.

ЎЗБЕКИСТОН ОЛТИНИ ТЎҒРИСИДА ИЛМИЙ АСАР

Республика Фанлар академиясининг «Фан» нашриётида Ўзбекистон олтини тўғрисидаги йирик илмий асар нашрдан чиқди. «Ўзбекистонда олтин мавжуд жойларнинг руда формациялари ва асосий чегаралари» деб номланган бу китобнинг муаллифлари олтин конларини қидиришда бевосита қатнашган республикадаги йирик олимлар ва геологлардир. Уларнинг меҳнати билан Ўзбекистоннинг территорияси монографияда айтилганидек, СССРнинг бой олтин конларидан бирига айланиб қолдики, илгари Ўзбекистонда олтин қидиришнинг истиқболи йўқ, деб санашарди.

Китобда олтин конларини қидириш, разведка қилиш ва ана шу конларга баҳо бериш, жумладан, нодир олтин кони — Қизилқумдаги Мурунтов олтин конини қидириш, разведка қилиш ва унга баҳо бериш тажрибасига муфассал тўхтаб ўтилган. Ҳозир Мурунтов олтин конида жуда катта комбинат қурилмоқда.

Олимлар ўз тадқиқотларида республика территориясида олтин конларининг жойланиш қонуниятларига катта эътибор берганлар ва ана шу нодир металлни бундан кейин ҳам қидириш йўлларини белгилаб чиққанлар.

Китоб атоқли ўзбек геологи, Ленин мукофоти лауреати И. Х. Ҳамрабоев таҳрири остида нашр қилинган.

(ЎзТАГ).

ЙИЛЛАР, ОДАМЛАР

ДЎСТЛАР УЧРАШГАНДА

Украиналик Антон Артемович Чута рафиқаси Марфа Осиповна билан келган куни пастдарғомлик Султон ака Урдашевнинг хонадонида чинакамига байрам бўлиб кетди. Қўни-қўшнилар, қариндош-оғайнилар, стол теварагида давра қурдилар. Биринчи қадаҳ Антон ва Султон акаларнинг дўстлиги учун кўтарилди. Бу дўстлик чорак асрдан ортиқ тарихга эга бўлиб, чиндан ҳам шарафлашга арзийди.

1941 йил фашист босқинчилари Ватанимизнинг табаррук тупроғига бостириб кириб, Улуғ Октябрь ғалабалари ва социалистик тузум самараларига таҳдид солди. Шунда партия бутун халққа қарата «Қўлингга қурол ол!» деб хитоб қилди. Бу жанговар чақириққа жавобан чол ҳам, йигит ҳам жангга отланди. Украинанинг Саричанский районидаги Бабайковка қишлоғида туғилиб ўсган, Днепропетровск темир йўл станциясида вагон мастери бўлиб ишлаётган Антон Артемович Чута ҳам қўлига дарҳол қурол олди.

Ўзбекистоннинг Пастдарғом районида вояга етган Султон Урдашев ҳам шинель кийиб, кўнгиллилар сафида фронтга жўнади.

Бу икки йигит 1942 йилда Херсон области территориясида битта бўлинмага тушиб қолдилар. Иккови ҳам 1913 йилда туғилган, тенгдош. Тез орада оға-инилардай бўлиб кетишди. Иккови битта пулемётдан душманнинг кўкрагини нишонга олиб ўқ отди. Манфур ёвни совет тупроғидан суриб чиқаришда иккови бирга жасорат кўрсатди. Румыния, Болгария, Югославия, Венгрия, Австрия ерларидан халоскор совет солдатлари сафида иккови ёнма-ён юриб ўтди. Одесса портини, Раздельная темир йўл узелини, Измаил қалъасини, Краматорский, Констанца (Румыния), Шумла, Печь (Венгрия) каби кўплаб шаҳарларни ва ҳарбий стратегик аҳамиятга эга бўлган жойларни озод қилишда ўзбек ва украин йигити қўлни қўлга бериб жонбозлик кўрсатишди. Бунинг эвазига неча марталаб бир вақтда иккovига Олий қўмондонликнинг раҳматномаси топширилди. Ҳукумат медаллари билан тақдирландилар.

Султон Урдашев уруш бошланмасдан аввал махсус ҳарбий тайёргарликдан ўтган, старший сержант эди. 1942 йилда ўт-ооловлар ичида у коммунист деган шарафли ном эгаси бўлди. Кўп ўтмай бўлинмага парторг бўлиб кўтарилди. Бу вазифада партия сафини ўстириш, коммунист ва комсомолларнинг ҳарбий ва сиёсий билимларини ошириш йўлида жон куйдириб ишлади. Жумладан, гвардиячи қизил аскар Антон Чутага ҳам ўзи рекомендация берди. Ўзбек тилида чиқадиган «Совет жангчиси» фронт газетаси 1944 йил 7 октябрь сонида «Султон Урдашев парторглик қилаётган бўлинмада» сарлавҳали мақола босиб, ана шулар ҳақида мароқли ҳикоя қилган эди.

Ниҳоят, икки дўст 1945 йил 16 октябрда алоқани умрбод узмаслик ҳақида қаттиқ аҳдлашиб ўз юртларига жўнадилар. Ҳақиқатан ҳам хат орқали хабарлашиб, шахсий турмушидаги янгиликларини, ишидаги муваффақиятларини бир-бирига маълум қилиб турдилар. Антон ўз хатларида армиядан қайтиб, бир йил ўтгач оиласида қиз туғилганини, исмини Людмила қўйганлигини, урушдан аввал туғилган катта қизи Лида ўзи билан бирга темир йўл станциясида оператор бўлиб ишлаётганини, невара кўрганини ёзди. Султон ака ҳам бир йил колхозга раис бўлганини кейин омонат касса мудирлигига ўтганини, 1954 йилдан бери давлат банки Жума бўлимини бошқариб келаётганини, рафиқаси Хосият Жонқобилова билан ширин турмуш кечираётганини, фарзандлари кўпайганини хабар қилди. Икки томонга бир неча марта оилавий суратлар юборилди.

Муқаддас дўстликнинг гувоҳи бўлган бу ҳужжатларни Султон ака шахсий архивида эҳтиётлик билан сақлаб келмоқда. Чутанинг 1959 йил 31 декабрь куни соат 21 да ёзган мактуби бугун яна қўлдан-қўлга ўтиб, қайта-қайта ўқилди. «Йиғув цехида мастерман. Пассажир вагонларни ремонт қиламан. Ишим аъло, цехимиз 1959 йилда 400 минг сўмни тежаб қолди. Мақтаниш демагин, бунда менинг катта ҳиссам бор. Шундай қилиб, партияга ўтишим учун берган тавсияномангни тўлиқ оқладим; бундан кейин ҳам оқлайман» — деб ёзган экан ўшанда Антон Артемович.

Дўстлик давраси қизиди. Меҳмонлар гопак ва лазги рақсларига ўйнадилар, украинча ва ўзбекча қўшиқларни зўр мароқ билан куйладилар.

Икки кундан кейин Султон ака ва Хосият опа Антон ва Марфани иззат-икром билан кузатиб қолишди.

— Энди Украина тупроғида учрашамиз, — дея қучоқлашиб самимий хайрлашди қадрдонлар. Поезд узоқлашар экан, «Албатта, боринглар — бошимиз осмонга етади» деган сўзлар жаранглаб қолди.

Б. ҚУРБОНОВ,
Самарқанд области.

Ўрта Осиё табиий газ илмий-тадқиқот институти фаолиятида ҳозирги замон ҳисоблаш техникаси методлари ва воситалари борган сари кўпроқ ишлатилмоқда. Суратда: институтнинг ишчан илмий ходимларидан У. Хўжандиевни кўриб турибсиз.

И. Глауберзон фотоси.

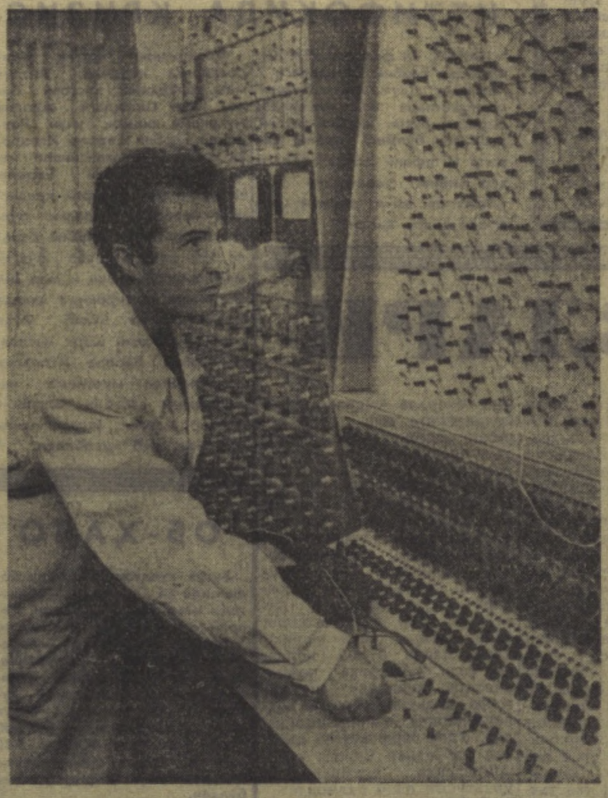

Сурхондарё янгиликлари

«УЧИБ» КЕЛГАН БАЛИҚЛАР

Яқинда Термиз аэропортига ажойиб юк ортган ҳаво лайнери келиб қўнди. Унинг бортида 60 мингдан зиёд зоғора ва гулмойи баликчалари бор эди. Бу балиқчалар Каттақўрғон сув омборидан самолётга ортилиб, Самарқанд тоғ-довонни оша, Ҳисор ва Кўҳитанг тоғ тизмалари устидан учиб ўтиб, Термизга келтирилди. Балиқчалар Учқизил сув омборига қўйиб юборилди.

ШАКАРҚАМИШДАН МЎЛ ҲОСИЛ

Деновдаги «Ромсовхозкомбинат» коллективи В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб совғалар билан кишонлаш учун социалистик мусобақани авж олдириб, ажойиб ютуқларни қўлга киритдилар. Қимматбаҳо тропик ўсимликнинг ҳар гектаридан ўрта ҳисобда 400 центнердан шакарқамиш пояси ўриб олинди. Бу поялардан ноёб совет роми тайёрланади. У. Бобомуротов, Д. Шамаев, З. Эшмонов бошлиқ бригадаларнинг аъзолари ҳар гектар ердан 550-600 центнердан поя йиғиштириб олдилар.

Бу йил биринчи марта шакарқамишни ўриб олиш механизмлар ёрдамида ўтказилди. Бу эса ҳосилни йиғиштириб олиш ишини ўтган йилдагидан 20 кун олдин тугаллаш имкониятини яратди. Натижада 3000 тонна уруғлик поя тайёрлаб қўйилди. Бундан ташқари ром спирти ишлаб чиқариш учун заводга дастлабки икки минг тонна шакарқамиш пояси ташиб келтирилди.

ЯРИМ МИЛЛИОН КИЛОМЕТР КАПИТАЛ РЕМОНТСИЗ...

Иван Филиппович Якушев Термиз автобус-таксомотор паркида 10 йилдан ортиқроқ вақтдан бери ҳалол ишлаб келяпти. 1964 йилнинг 30 июлида Якушевга «65—04 СДА» номерли янги «Волга» такси машинаси берилган эди. У ана шу машинада тўрт ярим йил мобайнида ишлаб, машинани капитал ремонт қилмасдан 500 минг километрдан зиёд масофани босиб ўтди. Бригада йиғилишида моҳир шоферга исми ёзилган соат мукофот берилди.

РАНГДОР ТОШЛАР

Ўзбекистон ССР Геология министрлиги 1960 йилдан бери ўтказиб келаётган қатор экспедициялар Сурхон воҳасидаги рангдор ва манзарали тошларни топишга ёрдам берди. Геологлар бу ерда турли минералларнинг аралашмаларидан ташкил топган рангдор тошларни аниқладилар. Булар жумласига асбест, гипс, волластонит, магнезит, доломит, оҳак тош, флюорит, яхлит ҳолда топиладиган олтингугурт каби минераллар киради. Булар орасида турли ашё ва буюмларни ясашда ишлатиладиган ҳар хил рангдаги манзарали тошлар ҳам жуда кўп.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ўтказган текширишлар натижасида Сариосиё районидаги Шарғун ҳавзасининг Бибишер массивида ва Денов районидаги Сина қишлоғи территориясида мармар оникслари ва вулқон тубларидан отилиб чиққан зангори ва яшил тошлар топилди. Шунингдек сўнгги уч йил давомидаги изланишлар натижасида Шеробод райони территориясида гипснинг бой конлари топилди. Бундан ташқари Кўҳитанг тоғ тизмаларидаги Вандоб қишлоғи атрофларидан гранит тошнинг битмас-туганмас бойликлари ҳамда флюорит рудаси топилди.

А. ХАЛИЛОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Советлар мамлакатида

ЕР ОСТИ БОЙЛИКЛАРИ

● МАГАДАН ГЕОЛОГЛАРИ ЎТГАН ЙИЛИ ЮЗГА ЯҚИН ҚИММАТЛИ ФОЙДАЛИ ҚАЗИЛМА КОНЛАРИНИ ОЧДИЛАР. УЛАРНИНГ ҚАРИЙБ 40 ТАСИ ОЛТИН КОНЛАРИДИР.

КОЛИМА ВА ЧУКОТКА ГЕОЛОГЛАРИНИНГ КЕНГАШИДА ЕР ОСТИ БОЙЛИКЛАРИНИ ҚАНДАЙ ҚИЛИБ ЯХШИРОҚ РАЗВЕДКА ҚИЛИШ ТЎҒРИСИДА ГАП БОРДИ. МАМЛАКАТИМИЗ УЗОҚ ШИМОЛ-ШАРҚИНИНГ ЕР ОСТИ РАЗВЕДКАЧИЛАРИ В. И. ЛЕНИН ТУҒИЛГАН КУННИНГ ЮЗ ЙИЛЛИГИ ШАРАФИГА ОШИРИЛГАН СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАР ОЛДИЛАР.

МАНҒИШЛОҚ СОВХОЗЛАРИ

● Манғишлоқ ярим оролидаги ярим чўл Мангистов районида «Т. Г. Шевченко номли совхоз» сўзлари ёзилган лавҳа пайдо бўлди. Бу ерда Қозоғистонда энг ёш хўжаликнинг обод посёлкаси барпо қилиняпти. Совхоз қоракўлчилик билан шуғулланади. Юз минг гектардан зиёд, асосан яйлов ерлар совхозга бириктириб қўйилган. Ўтган асрда улуғ украин шоири сургун қилиб юборилган ярим оролда ҳозир яна бешта совхоз тузилди. Ўзининг жуда катта нефть ва газ бойликларини очиб бераётган Манғишлоқ катта қўйчилик хўжаликлари районига ҳам айланиб бормоқда.

Олмаота.

МЕХАНИЗАТОР КАДРЛАР

● Тожикистонда қишлоқ тракторчилари курсини бу йил биринчи марта битириб чиқиш маросими бўлди. Ёш механизаторлар «Таджикплодоовощ»нинг ихтисослаштирилган совхозларига ишга юборилди.

Ҳозир республикада махсус курсларда ва профессионал техника билим юртларида қишлоқ механизаторларидан 3 мингга яқин киши ўқимоқда. Бу механизатор кадрлар сафини анча тўлдириш, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида техниканинг ролини ошириш имконини беради. Қишлоқ хўжалигининг етакчи тармоғи — пахтачилик соҳасидагина бу йил янгидан 100 та комплекс механизациялашган бригада тузилади. Ёвон водийси хўжаликларида — республиканинг янги пахта конида — асосий комплекс механизациялашган ишлаб чиқариш бригадалари тузилади. (ТАСС).

Сами АБДУҚАҲҲОР.

Янги ҳажвиялар

«ИЛИҚ» УЧРАШУВ

(Баъзибир ваъдабозлар ҳақида)

Уч ой ўтиб ёзиб ариза атай,
Бошлиқ ҳузурига кирди Самад чол.
Хурсанд кутиб олди қадрдонидай,
Жой берди,
чой берди,
илжайди хиёл...
Аризани олиб кўз солди бир дам,
Бобойдан сўради бола-чақани.
Сўнг деди: — Тузатиб берамиз илдам,
Бирон икки ҳафта ўтсин-чи, қани...
Ўрнидан туриб чол хайрлашганда,
— Тўхтанг, — деди Бошлиқ, —
Кўрганман қайда?
Иссиқ кўринасиз кўзимга нечук?
Қайда кўришганмиз ва қайси ойда?!
— Тўйда ҳам, меҳмонда бўлган
эмасмиз! —
Сўз отди Самад чол энсаси қотиб.
Уч ой бўлди, шундай ҳузурингизга
Кирай десам қўймай ушлади котиб...
Ўшанда учрашдик, худди ҳозиргидай,
Жой бериб, чой бериб, кулдингиз хиёл.
Аризани ўқиб, «Икки ҳафтада,
Боплаймиз, дедингиз, — юринг
бемалол...»
Мана уч ой бўлди, йўқ сиздан дарак,
Шу важдан танишдай кўринсам керак!..

БИЛАҒОН

Улфатлар ўлтирар чойхонада жам.
Радио куйлайди — янграйди «Ажам».
Мирғиёс — пазанда, тинмайди қаранг,
Ош дамлар, бу ишда устаси фаранг.
Лекин, нима сабаб, Уста Мирғиёс,
Ўзидан қилмайин заррача қиёс,
Ҳадеб Ражаббойни саволга тутар,
— Шунча сув етарми, кўриб бер
Ражаб?!
Туз қалай? Ёқайми ўтинни тежаб?
Тиркмасми гурунч? Қанча есин дам?
Кўриб бер қозонни, желақол илдам!
Бундан ёқа ушлаб мен дедим: — Ажаб,
Ахир, ошни мутлоқ билмайди Ражаб!
Бу савол-жавобнинг нимада сири?
— Бунда сир йўқ! — деди улфатнинг
бири, —
Баъзи одам қанча кам билса ўзи,
Шунча кўп бўлади маслаҳат сўзи!..
* * *
Сенга ҳам учраса билағон шундай,
Эшит-у, лекин, қил ўзинг билгандай!

АФСУС...

Автобус бекати, йўловчи гавжум.
Эрталабдан бери қуяди ёмғир.
Кўпдамки машина келмаган чоғи,
Ҳар минут ўтарди асабли, оғир...
Бир йўловчи турар, елкада қопи,
Қоп демаган, ҳай-ҳай, чунонам ифлос.
Унга дедим: — Оға, тозалаб олинг!
Киноявли кулди, деди туфлаб нос:
— Ҳеч қиси йўқ, ҳозир тоза бўлади,
Сиздай олифталар такси олади!..

СЎЗНИНГ «САЛМОҒИ»

ФАН ОЛАМИДА

Ҳозирги латиш тилида «Дарбс» яъни «меҳнат» сўзи ўзига хос чемпион бўлиб қолди. Бу сўз айниқса тез-тез ишлатилади. «Йил», «вақт», «одам», «машина» каби сўзлар ҳам тилда катта «салмоқни» ташкил қилади. Математик лингвистика мутахассислари электрон ҳисоблаш машиналари ёрдамида 600 минг сўзни анализ қилиб чиқиб шундай хулосага келдилар.

Латвия ССР Фанлар академияси тил ва адабиёт институтида ўтказилган тадқиқотлар асосида иккита «кўп ишлатилувчи» сўзлар луғати тузиб чиқилди. Босиб чиқарилган биринчи луғат илмий техника текстларига бағишланган. Босмахонага топширилган иккинчи луғат эса газета ва журналларнинг тилини акс эттиради. Айни маҳалда бадиий адабиётнинг уч жанри (проза, поэзия ва драматургия) бўйича ҳам шундай луғатлар тузиш устида иш олиб борилмоқда. Ундан кейинги нашрларда оғзаки нутқнинг статистик характеристикаси бўлади. Буларнинг ҳаммаси латиш тилининг умумий лексик мағзини белгилашга, тил ўқитиш методикасини такомиллаштиришга имкон беради.

Тил тузилишини математикадан фойдаланган ҳолда ўрганишнинг назарий аҳамиятидан ташқари янги-янги амалий имкониятлари ҳам бор. Жумладан, турли текстларни автоматик тарзда таржима қилиш ва адабиётдан одам иштирокисиз реферат тузишга қодир бўлган информацион изловчи системалар яратишга шу нарса зарурдир.

(ТАСС мухбири).

Рига.

ХАБАРЛАР, ВОҚЕАЛАР, ЯНГИЛИКЛАР

ДУНЁ ХАРИТАСИ ОЛДИДА

БИРЛАШГАН МИЛЛАТЛАР ТАШКИЛОТИДАГИ СОВЕТ ВАКИЛИНИНГ НОРОЗИЛИГИ

НЬЮ-ЙОРК, 19 февраль. (ТАСС). Совет Иттифоқининг Бирлашган Миллатлар Ташкилотидаги вакили Я. А. Малик кечаги матбуот конференциясида гапириб, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти тараққиётининг иккинчи ўн йиллигини ўтказишга тайёргарлик комитети составига Германия Федератив Республикасини киритмоқ учун империалистик давлатлар қилаётган уринишларга қарши кескин норозилик билдирди.

Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар, деди Я. А. Малик, Ғарб давлатларининг Германия Федератив Республикасини тайёргарлик комитетига киритишга интилаётганликларига кескин равишда қарши бўлиб келдилар ва бундан кейин ҳам қарши чиқа берадилар, чунки Бош Ассамблея XXIII сессиясининг резолюциясига кўра, тайёргарлик комитети иқтисодий ва социал кенгашнинг кенгайтирилган комитети бўлади.

Ғарб мамлакатлари Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг иккинчи ўн йиллиги муваффақиятли бўлиши тўғрисида ғамхўрлик қилмасдан, фақат нуқул сиёсий мақсадларни кўзлаб, Германия Федератив Республикасини тайёргарлик комитети составига ҳар қандай қилиб бўлса ҳам, киритишга зўр бериб уринмоқдалар, деди Я. А. Малик. — Шу нарса сир эмаски, деб давом қилди у, Германия Федератив Республикасининг ҳомийлари Ғарбий Германиянинг бутун герман халқи номидан Германиянинг бирдан-бир ҳукумати сифатида иш олиб бориш тўғрисида қилаётган реваншчилик даъволарини очиқдан-очиқ қўллаб-қувватламоқдалар. Бундай сиёсат яна бир мустақил герман давлати бўлган Германия Демократик Республикасига қарши қаратилган сиёсатдир. Германия Федератив Республикасидан фарқли ўлароқ, Германия Демократик Республикаси Европадаги мавжуд чегараларни ўзгартиришдан иборат реваншчилик планларини кўтариб чиқаётгани йўқ.

Сўнгра Совет вакили шуни эслатиб ўтдики, Германия Демократик Республикаси ўз саноатининг ривожланиш даражаси жиҳатидан жаҳондаги ўта зўр саноат мамлакатларининг бири ҳисобланади. Германия Демократик Республикаси ҳукумати Бирлашган Миллатлар Ташкилоти тараққиётининг иккинчи ўн йиллигида қатнашишга ўзининг тайёр эканлигини айтди. Бироқ, деди Я. А. Малик, Германия Демократик Республикасининг халқаро ҳамкорлик муштарак ишига қўшилиш учун қилаётган интилиши Германия Федератив Республикаси ҳарбий иттифоқчиларининг тазйиқи натижасида Бирлашган Миллатлар Ташкилотида ўжарлик билан рад қилинмоқда, ҳатто Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг ривожлантириш программасига Германия Демократик Республикасининг аъзолик бадали тўлаб туришига ҳам рухсат бермаётирлар.

Яна бунинг устига, деди Я. А. Малик, Ғарб давлатлари Германия Федератив Республикасини тайёргарлик комитетига киритишдан иборат ўз мақсадларини ўтказишга уриниб, Бирлашган Миллатлар Ташкилотидаги бир қанча органларнинг ишларига тўсқинлик қилмоқдалар, ҳаттоки, ўзларининг бу талабларини ультиматум шаклида ўтказишга ҳаракат қилмоқдалар.

Бу аҳволдан қутулиш йўлини топиш ва Бирлашган Миллатлар Ташкилоти тараққиётининг иккинчи ўн йиллиги программасини ишлаб чиқишга киришишни тезлаштириш мақсадида, деди Я. А. Малик, Совет Иттифоқи ва Шарқий Европанинг бошқа социалистик мамлакатлари келишишга олиб келадиган бир қанча таклифлар киритдилар.

Биринчидан, деди Я. А. Малик, улар иккинчи ўн йилликка тайёргарлик ишларини иқтисодий-социал кенгашнинг иқтисодий комитети кенгайтирилишини кутиб ўтирмай, шу комитетнинг ўзида бошлаб юборишни таклиф қилдилар.

Иккинчидан, социалистик мамлакатлар тайёргарлик комитетига ҳар иккала Герман давлатини киритишни таклиф қилдилар.

Бироқ, Ғарб давлатлари, агар Германия Федератив Республикаси тайёргарлик комитети составига киритилмаса, биз бу комитет ишида қатнашишдан воз кечамиз, деб ультиматум тариқасида айтмоқдалар.

Уставга ва Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг иш практикасига хилоф равишда Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг раисига тазйиқ ўтказилиб, Германия Федератив Республикасини тайёргарлик комитетига бир томонлама ва ўзбошимчалик билан киритиш тўғрисида қарор қабул қилинадиган бўлса, деди Я. А. Малик, у ҳолда Совет Иттифоқи тайёргарлик комитетининг ишида иштирок қилмайди.

СССР вакили мухбирларнинг саволларига жавоб бериб, тайёргарлик комитетининг ишида Германия Федератив Республикасини қатнаштириш масаласида Совет Иттифоқининг позицияси ҳеч қандай конюнктура мулоҳазалари билан ҳам, ер куррасининг бирор районида вужудга келган вазият билан ҳам боғланмаган принципиал позициядир, деди.

Совет Иттифоқи, деди Я. А. Малик, ривожланаётган ёш мамлакатларга иқтисодий ёрдам кўрсатишга катта аҳамият бериб келмоқда. Шу билан бирга Я. А. Малик уқтириб айтдики, бундай ёрдам ёш давлатларнинг мустақиллигини ва суверенитетини ҳурматлаш принциплари асосида кўрсатилмоқда. Шу билан бирга бизнинг мамлакатимиз бу масалада Совет Иттифоқини собиқ қарам территорияларнинг иқтисодий ва социал қолоқлиги учун асосий жавобгар бўлган империалистик ва мустамлакачи давлатлар билан «бир қаторга» қўйиш ниятига кескин равишда қаршидир.

Улан-Батор аэропорти. Гражданн авиациясининг учувчиси Д. Насан (ўртада) совет мутахассислари А. Малеванний ва А. Палий билан суҳбатлашмоқда. В. Мастюков фотоси. ТАСС фотохроникаси.

АҚШ. Қўшма Штатлар Президенти Никсон Калифорния штатини «фалокат районни» деб эълон қилди. Тинимсиз сел ва тошқинлар бу штатнинг марказий ва жанубий районларига катта бахтсизлик келтирди. Суратда: фалокатга учраганларни сел оқимидан олиб ўтиш пайти. АП—ТАСС телефотоси.

ҲИНДИСТОН ВА КАНАДА АҲОЛИСИ

ДЕҲЛИ, 18 февраль. (ТАСС). 1969 йил 1 январга келиб Ҳиндистон аҳолиси 530 миллион 604 минг 102 кишига етди. Оилаларни планлаштириш Марказий бошқармаси: Ҳиндистон аҳолиси ҳар ойда бир миллиондан зиёд кўпаймоқда, деб хабар берди.

ОТТАВА, 18 февраль. (ТАСС). Канада статистика бюросининг бу ерда эълон қилинган маълумотларига қараганда, 1969 йил 1 январгача Канада аҳолиси 20 миллион 940 минг кишидан иборат бўлган. Аҳоли сони ўтган йилдагига нисбатан 310 минг киши ёки бир ярим процент ортган.

ХИТОЙ-АМЕРИКА УЧРАШУВЛАРИ

НЬЮ-ЙОРК, 18 февраль. (ТАСС). ХХР ва АҚШ элчиларининг 20 февралда Варшавада ўтказишга мўлжалланган 135-учрашуви олдидан Америка матбуотида Пекин учрашув ўтказиш ташаббусчиси бўлиб чиқишидан ташқари Вашингтонга «тинч-тотув яшаш беш принципи тўғрисида битим» тузишни ошкора таклиф қилишга қарор берганлигининг сабаби нима эканлиги ҳақида тобора кўп тусмол гаплар айтилмоқда.

Ассошиэйтед Пресс агентлигининг шарҳчиси Хайтауэр давлат департаментининг баъзи мансабдор шахслари айтган гапларга асосланиб, Пекин «ўз сиёсатини ўзгартиришдан ҳам тоймаслиги мумкин» ва айни мақсадда «АҚШ билан янги муносабатлар ўрнатиш учун замин тайёрлаяпти», деб ёзади.

Пекиндан чиқаётган бундай сигналларнинг жиддийлигига АҚШда қарийб ҳеч ким шубҳа қилмаяпти. Хитойнинг «Америка империализмига» қарши сўнгги хуружига келганда эса «Нью-Йорк Таймс» газетасининг фикрига кўра, бу «шунчаки ниқобдан бўлак нарса эмас». Пекиннинг энг қаттиқ хуружлари Вашингтонга эмас, балки Москвага қарши қаратилаётганлигига эътибор бермоқда. Анчагина мўътабар ҳисобланган «Форин Афферс» журнали январь сонида «Пекин айтган ваҳшиёна гаплар билан унинг нисбатан оқилона ишлари ўртасидаги кескин тафовут зўр таассурот қолдиради», деб ёзади. Журнал «маданий революцияни», «оқилона ишлар» орасидан ажратиб кўрсатган. Чунки «маданий революция»дан кейин социалистик мамлакатларнинг империалистик кучларига қарши ҳаракат бирлигига чақириғи «қатъий рад қилинди». Хитой проблемалари билан шуғулланувчи баъзи Америка мутахассислари Пекиннинг сўнгги баёнотларини ўрганиб чиқиш асосида маоцзэдунчилар раҳбарлиги Тайван масаласи юзасидан аввалги позициясини «юмшатди» ва ҳатто «маълум даражада ён беришгача» тайёр, деб ҳисоблаш майлини билдирмоқдалар.

«Ҳозир, — деди ашаддий антисоветчи, Колумбия университетининг профессори Бжезинский, — Хитойнинг алоқаларни кенгайтириш йўлида кўрсатаётган ҳар қандай қизиқиш аломатларига АҚШ яхши жавоб бермоғи керак».

ҒАРБИЙ ЕВРОПА ИТТИФОҚИДА КРИЗИС

ПАРИЖ, 18 февраль. (ТАСС). Франция Ғарбий Европадаги 7 мамлакат («умумий бозор» мамлакатлари ва Англия)ни бирлаштирувчи ҳарбий-сиёсий ташкилот бўлмиш Ғарбий Европа Иттифоқи доираларидаги ҳар қандай фаолиятини тўхтатажагини кеча расмий равишда эълон қилди.

Франциянинг қаттиқ эътирозларига қарамай, Англия маъмурларининг қистови билан Яқин Шарқдаги аҳволни муҳокама қилмоқ учун Лондонда Ғарбий Европа Иттифоқи кенгаши мажлисининг чақирилиши Ғарбий Европа Иттифоқидаги ҳозирги кризиснинг бевосита баҳонаси бўлди. Кенгашнинг Ғарбий Европа Иттифоқига аъзо бўлган мамлакатлар ташқи ишлар министрлари иштирокида яқинда Люксембургда бўлиб ўтган сессиясида яқин шарқ масаласи Ғарбий Европа Иттифоқи доираларида муҳокама қилинганлиги сабабли Франция мазкур мажлис ўтказилишини бефойда, деб ҳисоблади.

ТАНГЛИК ИЛДИЗЛАРИ

Ғарбий Европа Иттифоқида шу кунларда бошланиб кетган тангликни тасодифий деб бўлмайди. Бу танглик Ғарбий Европадаги етти давлатни «умумий бозор»нинг олти мамлакат билан Англияни ўз ичига олган мана шу ҳарбий-сиёсий ташкилот аъзолари ўртасида кўп вақтдан бери давом қилиб келаётган зиддиятларнинг кескинлигини очиб ташлади. Британия дипломатиясининг Бонн актив равишда қўллаб-қувватлаган найранглари тангликни кучайтириб юборди.

«Рейнише пост» газетаси «Ғарбий Европа Иттифоқидаги низо . . . Ғарбий Европанинг ялпи танглигига айланиб кетиш хавфини туғдирмоқда» деб ёзади. Англия ва Ғарбий Германия матбуоти тангликнинг ҳақиқий сабабларини хаспўшлашга интилиб, бунинг учун масъулиятни Францияга тўнкашга шошилмоқда.

Аммо, Ғарбий Европа Иттифоқидаги танглик Ғарбий Европадаги тор гуруҳларнинг ўзидагина эмас, шу билан бирга АҚШ ҳукмронлик қилаётган бутун Шимолий Атлантика блокининг кенгроқ доираларида ҳам ролларни ва ўтказадиган таъсирни қайта тақсимлаш учун кўп вақтдан бери бўлиб келаётган курашни акс эттиради. Бонн блокдаги ўз ролини оширмоқ учун кўп ҳаракат қилмоқда. Бу нарса ўтган йилнинг охирида валюта-молия танглиги вақтида яққол кўринди. АҚШ давлат секретарининг собиқ ўринбосари Жорж Болл ўтган ойда «Нью-Йорк Таймс» газетасида босилган мақоласида, Ғарбий Германия «ўзининг саноат ва молия қувватига таяниб, тобора кўпроқ мустақил роль ўйнайдиган бўлиб қолди», деб ёзди.

Ҳозирги тангликни бевосита Англия вужудга келтирди. У Франциянинг қаршилигини енгиб, «умумий бозор»га аъзо бўлишга интилмоқда ва бунинг учун Ғарбий Европа Иттифоқидан фойдаланмоқчи.

Ҳамманинг фикри шуки, агар Лондон Бонн билан келишиб ҳаракат қилмаганида эди ҳозирги вақтда Париж билан мана шундай можаро бошлашга ботина олмас эди. Англия Бош министри Вильсон яқинда Германия Федератив Республикасининг канцлери Кизингер билан учрашган вақтда Лондон билан Бонн мана шундай келишиб олишди. Шарҳчиларнинг аксарияти, «Лондон—Бонн „ўқи"» биринчи галда Францияга қарши қаратилмоқда, деган фикрда. Ўз навбатида Лондон ҳам Бонннинг реваншчилик сиёсатини, шу жумладан, Ғарбий Берлинда Германия Федератив Республикаси президентини сайламоқчи бўлиб, 5 мартда иғвогарлик билан ўтказишга мўлжаллаб қўйган намойишини рағбатлантириб, унга хизмат қилмоқда.

Кейинги кунлардаги воқеалар тез ривожланиб кетди. Англия Франциянинг эътирозларини назар писанд қилмай ва устав қоидаларига хилоф равишда (уставда ҳамма қарорлар бир овоздан қабул қилиниши керак деган принцип асос қилиб олинган) Англия ўтган ҳафта Лондонда Ғарбий Европа Иттифоқи вакилларининг навбатдан ташқари кенгашини ўтказди. Франция ҳукумати бу кенгашни ғайри-қонуний деб эълон қилди ва бундан буён шу ташкилотдаги ўзининг фаолиятини тўхтатишга қарор қилганлигини айтди.

«Англия ҳукумати Ғарбий Европа Иттифоқида бениҳоя ўжарлик билан ўз айтганини қилдираётир», деб ёзди «Насьон» газетаси. Яқинда Англия молия министри Женкинс Британия сиёсатининг негизи Англиянинг «умумий бозор»га кириб олишига эришишдан иборат деб эълон қилди. Бироқ Парижда илгариги важлар яна такрорланмоқда: Англиянинг «умумий бозор»га киришига йўл қўйиш Америка монополияларининг бу блокка суқилиб киришлари учун эшикни кенг очиб қўйиш бўлур эди, демоқда.

Парижда шуни таъкидламоқдаларки, Англия «умумий бозор»да Америка монополияларига йўл очиб беришга хизмат қилган бўлур эди, бунинг оқибати эса Европа учун ғоят ҳалокатли бўлур эди. Жан Жак Серван-Шрейбер ҳамманинг эътиборини жалб қилган ўзининг «Американинг хуружи» деган китобида: «умумий бозор» Европаси Американинг савдо-саноат доиралари учун бамисоли янги узоқ Ғарб, яъни осонлик билан фойда ҳосил қилинадиган манба бўлиб қолди, деб ёзди. «Америка компаниялари, дейилади шу китобда, Европани ўзлари хоҳлаганларича тасвирламоқдалар. Улар сарфлаётган капитал маблағлар Европа «экономикасида ҳукмронликни ўрнатишга олиб келмоқда».

Парижда эндиликда бу нарсага йўл қўйишни истамаётирлар. Ғарбий Европа Иттифоқидаги ҳозирги тангликни тушунмоқ учун мана шуни назарда тутиш керак.

И. ОРЛОВ, (ТАСС шарҳловчиси).

ОБЛИГАЦИЯЛАРИНГИЗНИ ТЕКШИРИНГ!

1966 ЙИЛДА ЧИҚАРИЛГАН 3% ЛИ ДАВЛАТ ИЧКИ ЮТУҚ ЗАЁМИ

21-ютуқлар тиражининг

РАСМИЙ ЖАДВАЛИ

Бу тираж 1969 йил 15 февралда Харьков шаҳрида бўлиб ўтди.

Заёмнинг ҳамма йигирма уч разрядидаги серия ва облигацияларнинг қуйидаги номерларига ютуқлар чиқди:

Серия номерлари	Облигация номерлари	Ютуқ миқдори (сўм билан)	Серия номерлари	Облигация номерлари	Ютуқ миқдори (сўм билан)	Серия номерлари	Облигация номерлари	Ютуқ миқдори (сўм билан)
100166	38*)	500	134739	1—50	100	167666	1—50	40
100299	19*)	1.000	135283	24*)	500	168220	16*)	500
100451	33*)	500	135655	08*)	500	168734	46*)	2.500
102057	12*)	500	135756	48*)	500	168797	44*)	500
103205	1—50	100	136207	40*)	1.000	169473	36*)	500
103602	11*)	500	136625	49*)	500	170133	45*)	500
103700	25*)	500	137596	01*)	500	170700	17*)	500
104060	33*)	1.000	139041	1—50	40	170968	1—50	100
104240	49*)	500	140765	1—50	40	171174	1—50	40
104734	09*)	500	140815	32*)	2.500	172137	07*)	500
105928	12*)	1.000	141494	03*)	500	173011	1—50	40
106653	1—50	100	141626	50*)	500	173371	16*)	500
108352	24*)	500	141755	1—50	40	173886	04*)	500
109208	43*)	500	143052	16*)	1.000	174296	1—50	100
109541	1—50	40	143121	1—50	40	175195	18*)	5.000
109927	12*)	500	143403	31*)	500	175938	07*)	500
110304	49*)	500	143798	1—50	40	176211	10*)	500
111780	17*)	500	144192	02*)	500	176602	01*)	1.000
112063	47*)	1.000	144308	30*)	500	177251	42*)	500
112135	1—50	40	144996	13*)	500	177368	12*)	500
112290	1—50	40	145912	37*)	1.000	177544	33*)	500
113213	46*)	500	148039	47*)	500	178522	14*)	500
115052	35*)	1.000	148149	1—50	100	178852	30*)	500
115092	41*)	500	148182	14*)	500	179403	1—50	40
115474	49*)	500	148392	1—50	40	179573	17*)	500
115844	02*)	500	149624	49*)	500	179739	1—50	100
116102	46*)	1.000	150409	47*)	500	180341	1—50	40
116158	15*)	500	150854	18*)	500	180767	48*)	500
116225	02*)	2.500	151344	09*)	500	181297	08*)	1.000
116788	41*)	500	151390	07*)	500	181410	38*)	500
116826	43*)	2.500	151786	1—50	40	181774	45*)	500
116856	19*)	500	152590	38*)	500	181989	10*)	500
117218	1—50	40	152646	1—50	40	184190	27*)	500
117552	1—50	100	153809	29*)	500	184454	34*)	500
119162	1—50	40	155244	32*)	1.000	186602	49*)	500
119314	13*)	1.000	155491	43*)	500	187008	1—50	100
119799	44*)	500	156255	1—50	40	187550	04*)	500
120675	1—50	40	156358	1—50	100	188347	34*)	1.000
121193	1—50	40	157185	10*)	500	189848	1—50	40
121904	41*)	500	159088	1—50	40	190250	1—50	40
122061	1—50	40	159921	15*)	2.500	190311	30*)	500
123282	17*)	500	160118	46*)	500	190469	48*)	500
123449	19*)	500	160179	03*)	500	190702	1—50	100
124144	34*)	500	160312	24*)	500	191057	48*)	500
124595	25*)	1.000	160313	17*)	500	191256	08*)	500
124638	1—50	40	160357	32*)	500	191526	1—50	100
124842	34*)	500	161323	1—50	100	192622	40*)	500
125059	03*)	500	161366	1—50	40	192641	1—50	100
125796	1—50	40	162061	45*)	500	192961	1—50	40
125826	1—50	40	162677	21*)	1.000	193168	17*)	500
125918	20*)	500	163153	28*)	1.000	193655	1—50	40
128056	32*)	500	164163	46*)	500	193707	40*)	500
129437	26*)	500	164319	43*)	500	194180	1—50	100
129444	44*)	500	164814	26*)	500	194570	02*)	500
130295	26*)	500	165373	1—50	40	194656	1—50	40
131109	18*)	500	165577	12*)	500	194969	09*)	500
131466	38*)	1.000	166133	18*)	500	195555	32*)	500
131957	45*)	500	166794	1—50	40	195621	40*)	500
132199	34*)	500	166819	1—50	40	196061	39*)	500
132207	13*)	500	166834	18*)	1.000	197771	1—50	40
132634	30*)	5.000	167063	1—50	40	198080	29*)	500
134666	05*)	500	167106	25*)	500	198468	19*)	500
134713	25*)	1.000				199206	47*)	500

*) Шу сериядаги облигацияларнинг қолган 49 номерига 40 сўмдан ютуқ чиқди.

Жадвалда йигирма сўмлик облигацияларга чиққан ютуқлар кўрсатилган.

Ун сўмлик облигацияларга ютуқнинг ярми тўланади.

Ютуқ суммасига облигация қиймати ҳам қўшилган.

Бу жадвал расмий ҳужжатдир. Омонат кассалари газетанинг янги сони келганидан сўнг ютуқларни шу жадвалга мувофиқ белгиланган тартибда тўлайдилар.

Ютуқлар тиражини ўтказувчи комиссиянинг раиси — Меҳнаткашлар депутатлари Харьков область Совети ижроия комитети раисининг ўринбосари

С. И. ЖУРАВЛЕВ.

Комиссиянинг масъул секретари Л. П. ЕСИНА.

ОБ-ҲАВО

Бугун кундузи Фарғона водийсида ва Сурхондарё областида ҳаво ўзгариб туради, деярли ёғингарчилик бўлмайди. 3 даража совуқ билан 2 даража иссиқ бўлади. Республиканинг қолган жойларида ёғингарчилик бўлмаслиги кутилади. 3 даража совуқ билан 2 даража иссиқ бўлади. Қорақалпоғистон АССРда 5-10 даража совуқ, Қашқадарёда 0-5 даража атрофида иссиқ бўлади.

Тошкентда ҳаво бир оз булутли бўлиб, ёғингарчилик бўлмайди. Ҳарорат 0 даража бўлади.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

РАДИО БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25—Концерт, 9.30 — Фортепьяно пьесалари, 10.10 — Виолончел ва оркестр учун концерт, 10.30— С. Аминов куйлайди, 11.15 — «В. И. Ленин ва социалистик мулкни қўриқлаш» (суҳбат), 11.30 — «Ленин даҳоси билан» кантатаси, 12.45 — Қирғизистон радиосининг эшиттириши, 13.30 — Чет эл композиторларининг эстрада куйлари, 15.15 — «Маданият университети» (радиожурнал), 16.10— «Композитор Шарль Гуно», 16.50— «Правда» газетасининг обзори, 17.00 — Ўзбек куйлари, 18.00 — «Шавкатли меҳнат кишилари», 18.10 — «Ёшлик поэмаси», 19.20— Мақомлардан парчалар, 20.00 — «Ёшлик» радиостанцияси, 20.30 — Концерт (ёшлар учун), 21.00 — Халқаро мавзуларда суҳбат, 21.10 — Эшиттириш ва концерт (қишлоқ меҳнаткашлари учун), 21.55 —«Саломатлик — туман бойлик», 22.20 — Енгил куйлар, 22.40 — Ленин ҳақида ҳикоялар, 23.15—Концерт.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

17,55 — Кўрсатишлар программаси.

Рус тилида: 18.00 — Қувноқ симлар (Қўғирчоқ фильм), 18.15— Теленгиликлар, 18.30 — А. П. Чехов. Тўй (Бадиий фильм).

Ўзбек тилида: 19,30 — С. Юдаков, Майсаранинг иши (Навоий номидаги Давлат Академик опера ва балет Катта театридан олиб кўрсатилади), 22.00 — Ватан солдатлари (учинчи серия).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 дан — Душанба кўрсатади.

20.00 дан — Москва кўрсатади.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.00 — Қўшнилар (Қўғирчоқ фильм).

Рус тилида: 20.30 — Ю. Гуляев куйлайди, 21.00 — Қалб буюрса (Бадиий фильм), 22.30 — Улуғ Ватан уруши қўшиқлари.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 21/II да Зулматдан зиё.

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 21/II да Бўрон қуши.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 20/II да Кимга тўй, кимга аза, 21/II да Навоий Астрободда.

КИНО

Катта маневрлар — «ЧАЙКА», «ВОСТОК», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Разведкачилар (эрталаб соат 11, кундуз 1 ва 3 да), Ака-ука Карамазовлар (кундуз 5 ярим ва кеч 7 яримда) — САНЪАТ САРОЙИ.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Радио ва телевидение Давлат комитетининг коллективи катта редактор А. Нурмуҳамедовга онаси

Саврибиби НУРМУҲАМЕДОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар: ТОШКЕНТ, «ПРАВДА ВОСТОКА» кўчаси № 26. Редактор — В36545. Редактор ўринбосарлари — В37914, В39323, Масъул секретарь — В34455, Масъул секретарь ўринбосарлари — В37253, Партия турмуши — В33469, Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — В31216, Халқаро ҳаёт — В37604, Коммунистик тарбия — В31455, Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — В34780, Совет қурилиши — В33258, Қишлоқ хўжалиги — В37604, Адабиёт ва санъат — В32036, В37221, Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — В34451, Маҳаллий ахборот ва спорт — В32347, Оммавий ишлар ва хатлар — В38679, В33553, Иллюстрация — В34524, Стенографистка — В37343, Корректура—В37162, Эълонлар — В38142, Коммутатор — В30249, В30250, В30251, В30252, В30253, В30254, В30255, В30256, В30257, В30258, ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ: Андижон — 48—85, Бухоро 31—41, Қарши 22—82, Наманган 21—88, Нукус 42—72, Самарқанд 31—972, Термиз 23—27, Фарғона 41—88, Урганч 34—55.

№ Б. — 43. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64633. Р. 02680.